

ZBERATEL'® 2006

8

**Ročník XII.
Cena 55 Sk**

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Nový nezávislý štát novej Európy, staronová
známková krajina (21)

**15. – 17.
september
2006**

**Vstupenka
čitateľom
Zberateľa
zadarmo
– vložená
v čísle**

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

Aj v dnešnej ponuke pestrý výber rôznych príťažlivých námetov

Múzejné klenoty
na známkach (3)

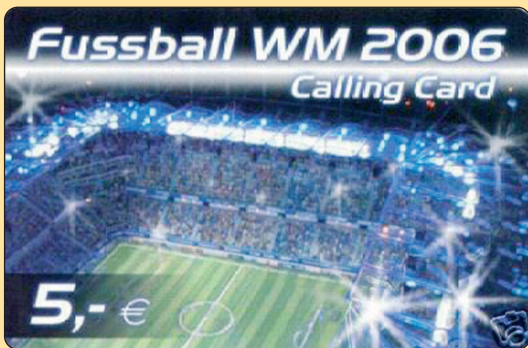
Nielen
roman-
tická
stavba
na
pobreží
mora (8)

Rakúsky Deň poštovej známky v znamení leteckej pošty (7)

Averz sestercia Marca Aurelia (161-180) s víťazným titulom „ARMENIACVS“ (10 – 11)

Sté pokračovanie MOT – aj o MS vo futbale (14 – 15)

Severská mytológia na známkach (31)

Naozaj vzáchna odchýlka farby? (26 – 27)

SÚŤAŽ

Vážení čitatelia,

dovolenkové obdobie je v plnom prúde, zatiaľ to na práci redakčného kolektívu nie je poznať, ale po zadaní čísla do tlače si aj my doprajeme pár dní oddychu a relaxu. Snažili sme sa, aby ani druhé prázdninové číslo nebolo odrazom uhorkovej sezóny, ale aby prinieslo čo najviac zaujímavých článkov a pútavých príspevkov na príjemnenie odpočinku.

Predchádzajúci mesiac nám pripravil aj jednu veľmi smutnú udalosť - zomrel nestor našej známkovej tvorby, významná osobnosť slovenského umeleckého a kultúrneho života, akademický maliar Jozef Baláž. Jeho pamiatku si uctila aj Slovenská pošta promptným vydaním ukážky z jeho tvorby formou prítlačce na celňovej obálke, keď prítlačč je prvýkrát zhotovená dvojfarebnou oce-

K augustovému číslu Zberateľa

lotačou. V číсле prinášame aj spomienku na jeho známkovú tvorbu, ktorú pripravila osoba najpopulárnejšia – pani A. Paulinyová.

V rubrike o novinkách Slovenskej pošty prinášame informácie o poslednej predprázdninovej emisii venovanej múzejným klenotom. Aj prehľad príležitostných pečiatok je bohatší, keď potešiteľne stúpol ich počet. Veď ich propagačná hodnota je nezanedbateľná.

V novinkách našich susedov prinášame ďalšie informácie o emisných počinoch ich poštových správ.

V ôsmom pokračovaní seriálu z oblasti numizmatiky jeho autorka pani E. Minarovičová ostáva ešte raz v oblasti histórie rímskeho mincovníctva.

Z obsahu augustového čísla treba ešte spomenúť pôvodný príspevok O. Földesa o retušiach na známkach Slovenska 1939 – 1945, ktorý je výsledkom jeho neúnavnej práce na poli slovenských známok tohto obdobia. S. Šablatúra prináša zaujímavé skúsenosti zo svojej znaleckej praxe a opäť predstavuje pseudovzácne odchýlky farieb. M. Jobek prezentuje už sté pokračovanie svojho MOT! Obdivuhodná výdrž, keď rubriku pripravuje už niekoľko rokov bez jediného prerušenia! Z oblasti poštovej histórie - o prechodných poukážkach píše D. Evinic, J. Solava pokračuje o zvieratách v službách človeka, J. Korený píše o ďalších misiách OSN, ktoré sa spájajú s pôsobením našich vojenských jednotiek v zahraničí. V tradičných rubrikách prinášame oznamy o zberateľských stretnutiach a inzerciu. Aj tentokrát pestrá ponuka firmy Zberateľ poskytuje možnosti doplniť zbierky z oblasti námetov aj teritórií.

Prajeme vám, vážení čitatelia, príjemne strávené dovolenkové a prázdninové chvíle a dúfame, že aj časopis bude vašim verným spoločníkom.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XII. - 2006 • Číslo 8 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z novínok našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-8)
- **I. Lužák: Turistika v Taliansku** / Tourism in Italy / Turistik in Italien (9)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (8)** – **Ešte o rímskych minciach** / Short course of numismatics – Roman mintage / Grundschole der Numismatik – Noch einmal über Römischen Münzwesen (10-11)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (100)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (14-15)
- **J. Maniaček: M. R. Štefánik – od narodenia po maturitu** / M. R. Štefánik – from birth to graduation / M. R. Štefánik – von Geburt bis Matura (15-16)
- **O. Földes: Retuše na známkach Slovenska 1939 – 1945** / Retouch on Slovak stamps 1939 – 1945 / Retouch an slowakischen Briefmarken 1939 - 1945 (18-20)
- **J. Solava: Zvieratá v službách človeka – Orol skalný** / Animals serving people – Eagle / Tiere im Dienst der Menschen – Adler (22)
- **J. Korený: Slováci v misii OSN UNTAG v Namíbii** / Slovak in UNO mission UNTAG in Namibia / Slowaken in UNO Missionen in Namibia (23)
- **A. Paulinyová: Jozef Baláž (1923 – 2006)** / Jozef Baláž (1923 – 2006) / (24-25)
- **A. Urminský: Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach (1)** / Bauwerke von Architekt Emil Belluš an Ansichtskarten / Constructions architect's Emil Belluš on Postcards (34-36)

ZBERATEL®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokaristov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava.
Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95
zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEL, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výťažok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (30 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (52 USD).

■ **Zasielanie príspevkov a inzerátov:** Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIFF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 8/2006:

Redakčná uzávierka	18. júla 2006
Do tlače zadané	21. júla 2006
Dátum vydania	31. júla 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonent časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdzkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEL

V tejto rubrike ponúkajú materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEL, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov
  - z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 7017280
- BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu **H** v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu **U** v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo sprievodného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa je na pôvodnej adrese Račianska 17,
☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utorok 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Technické pamiatky / Klenotnica múzeí – Sklo, Mediarstvo

Slovenská pošta, a. s., vydala 23. 6. 2006 v emisnom rade Technické pamiatky / Klenotnica múzeí dve príležitostné poštové známky „Sklo“ nominálnej hodnoty 28 Sk a „Mediarstvo“ v nominálnej hodnote 31 Sk.

Známky rozmerov 27,2 x 44,4 mm vrátane perforácie (na výšku) technikou ocelotlače z plochých dosiek v kombinácii s ofsetom vytlačila na spoločných upravených tlačových listoch so štyrmi známkami „Sklo“ a štyrmi známkami „Mediarstvo“ Poštovní tiskárna cenin, a. s., Praha. Známky majú č. 381 a 382.

Súčasne boli vydané dve obálky prvého dňa vydania vrátane pečiatok prvého dňa vydania. Motív na FDC k známke „Sklo“ predstavuje obrazce vytvorené hrubým skleneným vláknom na nízkej nôžke pohára, pečiatka má domicil Lednické Rovne. Na FDC k známke „Mediarstvo“ je erb slobodného kráľovského banského mesta Banská Bystrica na mestskom pečatidle z 15. storočia. Pečiatka dňa vydania má domicil Banská Bystrica. Obe FDC technikou ocelotlače z plochej dosky vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

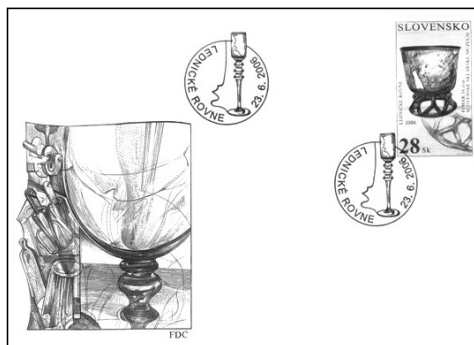
Autorom výtvarných návrhov emisie „Sklo“ je akad. mal. Rudolf Cigánik, autorom výtvarných návrhov emisie „Mediarstvo“ je prof. Igor Rumanský. Rytiny vyhotovil akad. mal. Rudolf Cigánik.

Na známke „**Sklo**“ je pohár z modrého kobaltového skla zo 16. storočia nájdený pri archeologickom výskume na Kapitulskej ulici č. 16 v Bratislave. Známkou sa pripomína sklárska výroba na Slovensku, ktorú v renesančnom období výrazne ovplyvňovali veľké sklárske centrá. Po príchode neapolských Anjouovcov na uhor-

ský trón v rokoch 1301-1386 to boli hlavne benátske dielne. Prví benátski sklári sa k nám prisťahovali pravdepodobne až začiatkom 15. storočia. O ich prítomnosti na východnom Slovensku svedčí obec Venecia spomínaná v roku 1410. Talianska renesancia sa udomácnila v prostredí kráľovského dvora, šľachty a bohatých mešťanov predovšetkým v období vlády Mateja Korvína (1458 - 1490). Je známe, že v 16. a 17. storočí sa bežne objednávali a dovážali poháre a čaše priamo z Benátok. Okrem charakteristických pohárov na profilovaných stopkách s baňatými alebo kónickými kupami z bezfarebnej skloviny, často s maľovanou výzdobou, sa vyrábali na objednávku aj poháre zvláštnych tvarov. Okraj mierne kónickej kupy posadenej na prelomovanej nôžke zvýrazňuje natavované tmavomodré kobaltové vlákno

Na známke „**Mediarstvo**“ je zobrazená Dutá miera mesta Banská Bystrica, ktorá bola vyrobená z kvalitnej banskobystrickej medi. Je vysoká 23 cm, s priemerom ústia 9,8 cm a priemerom dna 11 cm. Na prednej strane je plastický erb mesta Banská Bystrica a vročenie 1576. Dutá miera sa do vtedajšieho Mestského múzea v Banskej Bystrici, založeného v roku 1889, dostala v roku 1891 z mestského archívu. V roku 1900 dutá miera reprezentovala mesto a múzeum na Svetovej výstave v Paríži. V súčasnosti je ako vzácný exponát vystavená v expozícii Stredoslovenského múzea v budove Thurzovho domu v Banskej Bystrici.

Známka pripomína historickú úlohu ťažby medenej rudy, ktorá sa začala na našom území dobývať a používať už v eneolite. Vyrábali sa z nej rôzne ozdoby, bojovnícke sekeromlaty, dýky a pod. Neskôr, v dobe bronzovej, bola med hlavnou zložkou, ktorá sa používala na výrobu bronzu – zliatiny medi a cínu. Skutočný rozvoj

hlbinnej ťažby meď a jej následného využitia však na našom území nastal v stredoveku. V tomto období sa strediskom ťažby medenej rudy stala Banská Bystrica – hlavne jej okolité banícke osady Staré Hory, Špania Dolina, Piesky, Richtárová. Od 14. storočia sa meď z oblasti Banskej Bystrice dostávala do sveta cez významné európske obchodné centrá, akými boli mestá Bruggy, Benátky, Antverpy, Gdaňsk, Lisabon. V roku 1494 bol založený Banskobystrický mediarsky podnik, ako výrobná základňa thurzovsko-fuggerovskej Uhorskej obchodnej spoločnosti. Banskobystrický mediarsky podnik patril už v dobe svojho vzniku zásluhou organizačnej a obchodnej stratégie jeho zakladateľov Jána Thurzu a Jakuba Fuggera k európskym unikátom. Meď dala aj prívlastok mestu Banská Bystrica – medená Bystrica.

■ NL: Technické pamiatky / Klenotnica múzeí – Sklo, Mediarstvo

Slovenská pošta, a. s., vydala 23. 6. 2006 nálepny list k príležitostným poštovým známkam „Sklo“ a „Mediarstvo“ z emisného radu Technické pamiatky / Klenotnica múzeí.

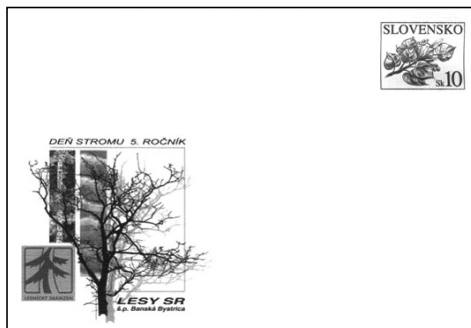
Na nálepnom liste je sklenený pohár a medená čaša. Kompozícia je zostavená z historických artefaktov.

Na spodnej časti nálepneho listu sú poštové známky „Sklo“ a „Mediarstvo“. V pravom hornom okraji je logo Slovenskej pošty.

Autorom výtvarného návrhu nálepneho listu je akad. mal. Rudolf Cigánik.

Nálepny list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: Deň stromu

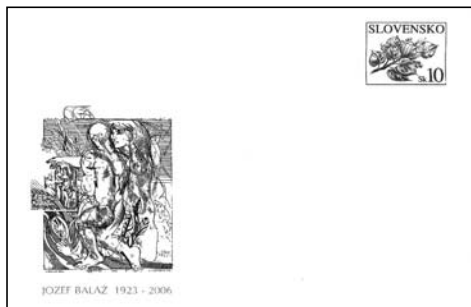
Slovenská pošta, a. s., vydala 8. 7. 2006 príležitostnú celinovú obálku s natlačenou známkou „Lipa“ v nominálnej hodnote 10 Sk a s prítilačovým motívom „Deň stromu“.

V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je viacfarebná prítilač so symbolickou kresbou stromu s logom Lesníckeho skanzenu a s nápismi Deň stromu 5. ročník a Lesy SR, š. p., Banská Bystrica.

Autorom prítilačového motívu je akad. mal. Peter Augustovič. Prítilačový motív vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň Kníhtlač, Zohor.

■ COB: Jozef Baláž

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 7. 2006 príležitostnú celinovú obálku s natlačenou známkou „Lipa“ v nominálnej hodnote 10 Sk a s prítilačovým motívom „Jozef Baláž 1923 – 2006“.

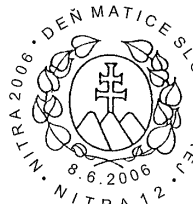
V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je viacfarebná prítilač diela akademického maliara Jozefa Baláža – ilustrácia k básnickej skladbe Jána Kollára Slávy dcéra, s nápisom Jozef Baláž 1923 – 2006. Autorom rytiny je František Horniak.

Prítilačový motív dvojfarebnou ocelotlačou z plochých dosiek vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava. (z podkladov SP pripravil -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK jún - júl 2006

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba

■ 8. 6. 2006 Nitra 12: **NITRA 2006 / DEŇ MATICE SLOVENSKEJ** • František Horniak • čierna

■ 16. 6. 2006 Nitra 1/AutoPošta Žikava: **JUBILEJNÁ VÝSTAVA FERA HORNIÁKA (KAŠET)** • František Horniak • čierna

■ 21. 6. 2006 Spišská Nová Ves 1: **BK 04 AC LB SPÍŠSKÁ NOVÁ VES VÍTAZ SLOVENSKEHO POHÁRA 2005, SEMIFINALISTA EM 2005/2006** • Marián Kellner • čierna

■ 23. 6. 2006 Banská Bystrica 1: **INAUGURÁCIA ZNÁMOK KLENOTNICA MÚZEJ** • Rudolf Cigánik • čierna

■ 27. 6. 2006 Trnava 1: **KALOKAGATIA / MEDZINÁRODNÁ OLYMPIÁDA DETÍ A MLÁDEŽE** • Ervín Smažák • modrá

■ 4. 7. 2006 Nitra 1: **BOJNÁ - CENTRUM NITRIANSKEHO KNIEŽATSTVA** • čierna

■ 7. 7. 2006 Kežmarok 1: **EURÓPSKE LUDOVÉ REMESLO** • Jozef Kupko • čierna

■ 8. 7. 2006 Čierny Balog: **DEŇ STROMU** • Peter Augustovič • zelená

■ 14. a 15. 7. 2006 Trenčín 4: **BAŽANT POHODA / TREŇČÍN MESTO POHODY** • Emil Drlíčiak • čierna

■ 24. 7. 2006 Močenok: **SVÄTÝ GORAZD - SEDMOPOČETNÍK** • Jozef Kútyn • čierna

Slovenská numizmatická spoločnosť – pobočka Bratislava

Plán prednášok na 2. polrok 2006

- 26. 09. 2006** – Alojz Balogh: Mincovníctvo Leopolda I. (1657-1705) - mimoriadna zmena termínu z pôvodne plánovaného dátumu 19. 09. 2006
- 17. 10. 2006** – Mgr. Daniel Kianička: Falzifikáty mincí a kremnická mincovňa v 18. storočí
- 21. 11. 2006** – Členská schôdza + Ing. Otakar Srna, CSc.: Zlato v menovom systéme
- 19. 12. 2006** – Mgr. A. Fiala: Zbierky starých bratislavských numizmatikov (F. Václavík)

Prednášky a členská schôdza sa budú konať v Mestskom múzeu v Bratislave, Primaciálne nám. č. 3, v kinosále na nádvorí Staré radnice od 16.00 do 18.00 hod.

E. M.

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 14. júna 2006 podľa výtvarného návrhu O. Kulhánka v ryteckom stvárnení M. Ondráčkom hárček s piatimi známkami a jedným kupónom **Dediční králi z rodu Přemyslovcov** v celkovej nominálnej hodnote 91 Kč. Hárček bol vytlačený trojfarebnou ocelotlačou z plochých dosiek.

V tomto roku uplynie 700 rokov od násilnej smrti posledného panovníka z dynastie Přemyslovcov. Portréty piatich posledných přemyslovských panovníkov boli automom vytvorené ako imaginárne obrazy, vychádzajúce však z antropológických štúdií kostrových pozostatkov týchto osôb. Autor emisie zachytil spoločné znaky panovníkov, charakteristické pre přemyslovský rod.

Přemysl Otakar I. (1198-1230) – jeho nástupom prekonal český štát jednu z najťažších kríz svojich dovtedajších dejín. Diplomatické majstrovstvo a vojenské myslenie priniesli Otakarovi aj krajine upokojenie

rodových sporov a skončenie vlečúcich sa vojen. V r. 1198 získal dedičný titul českého kráľa pre českých panovníkov potvrdený roku 1212 Zlatou bulou sicílskou. V r. 1228 nechal korunovať svojho syna Václava za českého kráľa. O dva roky neskôr asi 70-ročný Přemysl Otakar I. zomrel. Je pochovaný v chráme sv. Víta na Pražskom hrade (nom. hodnota 12 Kč, kat. č. 0476).

Václav I. (1230-1253) - počas jeho vlády pokračoval hospodársky i kultúrny rozkvet krajiny. V Čechách rýchle rástla ťažba striebra, kráľ zakladal nové mestá

a hrady. Vláda Václava I. sa ale od vlády jeho otca líšila. Mal rád dvorné radovánky, umenie, poéziu a lov. Na jednom z loвов prišiel o oko. Václav I. bol pochovaný v kláštore na Františku v Prahe (nom. hodnota 14 Kč, kat. č. 0477).

Přemysl Otakar II. (1253-1278) - bol nazývaný „kráľom železným a zlatým“. Počas jeho vlády sa hospodársky ďalej rozvíjali zjednotená a posilnené České zeme, ktoré sa stali ideálnou základňou pre jeho expanzné ťaženie. Postupne získal rakúske a niektoré alpské zeme, nemal však čas získané územie úplne ovládnuť. Konflikt s rímskym cisárom Rudolfom Habsburským i následná porážka a smrť na Moravskom poli zmariť nádejný postup ctižiadostivého kráľa. Přemysl Otakar II. je pochovaný v chráme sv. Víta v Prahe (nom. hodnota 15 Kč, kat. č. 0478).

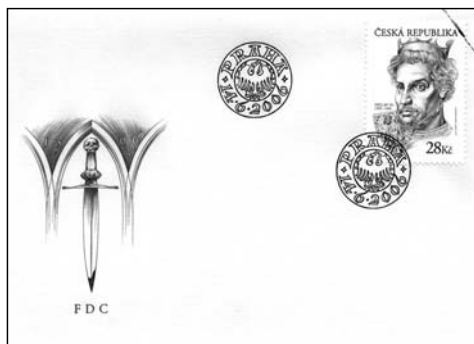
Václav II. (1283-1305) - po smrti Přemysla Otakara II. vpadli do krajiny Rakúšania a Brandenburskí. Za neplnoletého Václava vládol jeho poručník Oto Brandenburský, ktorý ho uväznil na Bezděze a potom v Brandenbursku. Do Prahy sa Václav II. vrátil v r. 1283, ale bol pod vplyvom Závíša z Falkenštajnu, ktorý sa oženil s jeho matkou. Václav II. sa vlády fakticky ujal až v r. 1288. Prejavil sa ako zdatný diplomat a organizátor. V r. 1300 získal poľskú korunu a pre svojho syna zabezpečil uhorský trón. Počas jeho vlády sa razili pražské groše. Ako 34-ročný podľahol tuberkulóze a bol pochovaný rovnako ako neskôr jeho syn Václav III. v kláštore na Zbraslavi (nom. hodnota 22 Kč, kat. č. 0479).

Václav III. (1305-1306) - sa ujal vlády ako šestnásťročný. Vzdal sa odbojného Uhorska a snažil sa udržať si Poľsko, ale na začiatku ťaženia proti svojim poľským odporcom bol 4. augusta 1306 v Olomouci zavraždený (nom. hodnota 28 Kč, kat. č. 0480).

Viac ako 400 rokov vládnuca dynastia Přemyslovcov vymrela po meči. Na známkách sú portréty kráľov a obdobia ich panovania. Portréty sú doplnené medailónmi charakterizujúcimi jednotlivých panovníkov. Portrét Přemysla Otakara I. dopĺňa rubová strana jeho Zlatej buly, v medailóne Václava I. je detail jeho pečate, pri Přemyslovi Otakarovi II. je znak s Českým levom, portrét Václava II. dopĺňa pražský groš, v medailóne Václava III.

je Svätováclavská orlica. Medzi známkami je kresba panovníckych insignií a text Dědiční králové z rodu Přemyslovců, na kupóně v strednej dolnej časti hárčeka je symbol českého štátu – dvojhvostý lev s korunou.

Rakúsko

Tohtoročný **Deň poštovej známky** sa nesie v znamení rozvoja rakúskej leteckej pošty od roku 1945. Koncom 2. svetovej vojny Rakúsko nemalo žiadne podniky na prevádzku leteckej pošty. Všetky letiská

v okolí Viedne boli obsadené víťaznými mocnosťami. Prvá letecká pošta v tom období bola poľná pošta, ktorá slúžila spojeneckým vojskám. Obmedzená poštová preprava do zahraničia pre civilné osoby bola povolená až od 2. januára 1946. Letecká pošta do zahraničia bola obnovená 25. marca 1946, avšak Nemecko a Japonsko bolo z tejto dopravy vylúčené. Pritom každý list bol podrobený cenzúre. Prvé letecké zásielky boli prepravované lietadlami Royal Air Force cez Londýn alebo cez Paríž železnicou. Veľkým prínosom bolo zavedenie priameho spojenia Viedne a New Yorku prostredníctvom americkej spoločnosti PAN AM. Příklad nasledovali aj ďalšie letecké spoločnosti, čo je dokumentované celistvými prilepkami. Rakúska letecká spoločnosť (AUA) bola zriadená v roku 1957 a prvý let sa uskutočnil 31. marca 1958 do Londýna. Bola vydaná k nemu aj známka (Mi 1041) s vyobrazením z Nórska zabezpečeného štvormotorového lietadla Vickers-Viscount.

Od roku 1969 rakúske aerolínie v spolupráci s belgickou Sabenou začali lietať na trase Viedeň – Brusel – New York, pričom preprava pošty sa stala dôležitou súčasťou tohto letu. Rozširovanie leteckej prepravy poštových zásielok si vyžaduje aj rôzne medzinárodné dohody. Zvyšuje sa počet podávaných prioritných zásielok a tým sa zvyšujú nároky na organizáciu ich prepravy.

Znáмка nominálnej hodnoty 2,65 € s príplatkom 1,30 € bola vydaná 2. júla 2006 v náklade 600 000 kusov. Vytlačená bola kombinovanou tlačou na upravených tlačových listoch so šachovnicovo usporiadanými piatimi známkami a piatimi kupónmi. Na známke je vyobrazený Airbus A310-300.

Ako spomienka na obranu proti bavorskému vpádu v r. 1703 stojí v priestrodí ulice Márie Terézie v Innsbruku 13 m vysoký **Anenský stĺp**. Z tohto miesta sa ponúka krásny pohľad na Alpy, ktoré sa aj v neskorú jar beľujú snehovou pokrývkou.

Pretože hrdinský odpor proti vpádu vyvrcholil 26. júla, keď bavorské jednotky boli prinútené opustiť Innsbruck a práve v tento deň má meno Anna,

stĺp, ktorý na pamiatku tejto udalosti a na znak vďaky za oslobodenie postavili, pomenovali týmto menom. Jeho zhotovenie mesto objednalo u Christophora Benedettiho (1660 – 1735). Stĺp je zhotovený z červeného tirolského mramora a pristavaný bol v mieste mramorovej studne v rokoch 1704 – 1706. Na vrchu korintského stĺpa je kópia sochy Márie Immaculata, v spodnej časti sú sochy uctievaných svätých v Tirolsku.

Znáмка má nominálnu hodnotu 0,55 €, vytláčaná bola rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou v náklade 420 000 kusov a vydaná bola 26. 7. 2006.

Poľsko

Horiace ohne na brehu mora boli od počiatkov námorných plavieb signálom smeru bezpečného návratu na pevninu. Najstarší maják, jeden zo siedmich divov sveta, bol postavený okolo roku 280 pred n. l. na ostrove Faros pri Alexandrii (v súčasnosti polostrov v prístave mesta). Až v 19. stor. sa začali ako zdroje svetla používať najprv plyn, neskôr elektrina.

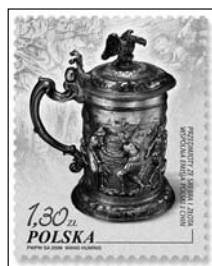

Dnes, v čase satelitnej navigácie, saorské majáky stávajú romantickým stavebným prvkom na pobreží mora. Štyri **majáky na poľskom pobreží**, ktoré sú reprodukované na známkach v hárčku, sú obrazom dobovej architektúry a techniky. Sú nielen turistickou atrakciou, ale stále súžia aj námorníkom. Maják v Słowe je vysoký 33,5 m, vybudovaný bol pred sto rokmi. Maják z 19. stor. v Krynici Morskiej bol zničený počas II. svetovej vojny, v roku 1951 bol vedľa jeho ruín vybudovaný

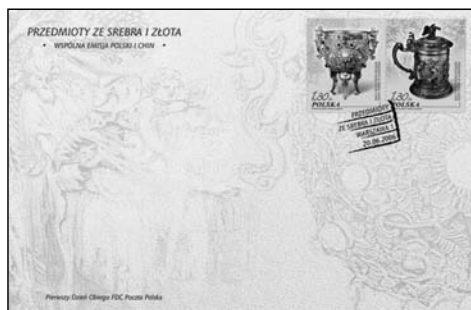
nový. Na tretej známke je 50 m vysoký maják v Gas-kách, vybudovaný v roku 1878. V Niechorze je maják zaujímavou stavbou v tvare osemuholníka na štvorcovej podstave, pôvodne postavený v r. 1866, po vojne bol obnovený v roku 1948.

Nominálna hodnota všetkých známok je rovnaká – 2,40 zł. Hárček bol vytláčaný rotačnou ocelotlačou a v náklade 500 000 kusov bol vydaný 29. mája 2006. Súčasťou emisie sú dve obálky prvého dňa s pečiatkou dňa vydania.

V rámci spoločného poľsko – čínskeho vydania Poľská pošta vydala 20. júna 2006 dve známky nominálnej hodnoty 1,30 zł. Ich námetom sú historické muzeálne **predmety zo zlata a striebra**. Na prvej známke je pohár z čias mandžurskej dynastie Qing z 18. storočia, pohár Jin Ou Yong Gu, vyrobený zo zlata a zdobený per-lami, rubínmi a safírmami, nájdený v cisárskom paláci

v Pekingu. Pohár symbolizoval večné panovanie dynastie Qing a cisár ho používal počas osláv víťania nového lunárneho roka. Na druhej známke je barokový pozlátený hrnček z rokov 1660 – 1680 pochádzajúci zo zbierky Národného múzea vo Varšave. Sú na ňom zlatníckou prácou zobrazené dve biblické scény zo života Jozefa, syna Jakuba. Orol na vrchnáku predstavuje božiu moc a spravodlivosť ako ju symbolizuje biblický Jozef.

Známkys boli vytláčané rotačnou ocelotlačou na listoch s 50 známkami (2 x 25) v náklade po 800 000 kusov. Súčasťou emisie je aj FDC s pečiatkou dňa vydania.

(spracoval -pem-)

Turistika v Taliansku

Taliansko ako turistická veľmoc vydalo svoju prvú emisiu s názvom Propagácia turistiky už v r. 1953 (Mi 900-905). Systematické vydávanie emisného radu Turistika môžeme sledovať od r. 1974 (Mi 1458-59) a jeho zatiaľ posledným prírastkom je trojnámková emisia s dátumom vydania 24. 3. 2006.

Prvá známka emisie predstavuje známe **Lago di Como** – Comské jazero, nachádzajúce sa v severnom Taliansku medzi Luganskými a Bergamskými Alpami v nadmorskej výške 198 m.

Má tektonicko – ladovcový pôvod, je dlhé 51 km, široké 4,5 km, hĺbka dosahuje až 410 m, zaberá plochu 146 km² a preteká ním rieka Adda. Jeho najatraktívnejšou časťou je juhozápadná, vyznačujúca sa miernymi podmienkami so stredomorskou vegetáciou. Tu sa nachádzajú aj najznámejšie strediská zahraničného cestovného ruchu – Como, Tremezzo a Cadenabbia, vybavené dobrým dopravným spojením (pobrežnými cestami, železnicou, lodnými linkami). Obyvateľstvo sa okrem cestovného ruchu zaoberá pestovaním viniča a olív a rybolovom.

Na ďalšej známke sa nachádza typický panoramatický pohľad na taliansku Riviéru v lokalite **Pietrasanta**. Nachádza sa v severozápadnom Taliansku, na pobreží Ligurského mora a jeho Janovského zálivu. Pre celý región Ligúrie je charakteristická slnečná stredomorská klíma, ktorá umožnila vznik mnohých vzdušných a morských kúpeľov. Široké pieskové pláže sú lemované zeleňou, prechádzajúcou do Ligúrskeho Apenín.

Posledná hodnota emisie je pozvánkou do **Pozzuoli**, prístavného mesta v Neapolskom zálive (v r. 1988 malo 74 000 obyvateľov). Ako je v Taliansku normou, mesto má bohatú minulosť, dokumentovanú viacerými

významnými pamiatkami. Bolo založené v 6. storočí pred n. l. gréckymi kolonialistami z ostrova Samos a v 2. stor. pred n. l. bolo rímskou kolóniou s názvom Puteoli. Stalo sa strediskom rímskeho obchodu s Orientom a najvýznamnejším prístavom Ríma. Známkový obraz predstavuje zvyšky Serapisovho chrámu, zasväteného tomuto egyptskému bohovi, ktorého kult

sa rozšíril z Alexandrie do celej Rímskej ríše. V súčasnosti sa väčšia časť tejto antickej pamiatky nachádza vo vode. V hornom

meste sa zachoval antický amfiteáter z 2. stor. n. l. pre 40 000 divákov.

Všetky tri známky majú rovnakú nominálnu hodnotu 0,45 eura. Pätfarebnou rotokalkografiou ich vytlačil Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato v náklade po 3,5 mil. kusov.

Ivan Lužák

Zberateľské desatoro Jozefa Jankoviča

1. Zberateľstvo je predvoj kultúry.
2. Zberatelia žili už v praveku.
3. Bez zberateľa ani na kraj lesa neprídeš.
4. Jediné zbieranie, čo nemám rád, je zbieranie (hni-
sanie) rán.
5. Bez zbierania niet milovania.
6. Za totality sa najviac zbieralo na Fond solidarity.
7. Aj opilec sa zbiera zo zeme, ale nevojde do dejín
ako dobrý zberateľ.
8. Zbierať sa dá všetko možné, no niekto nedokáže
pozberať ani svoje sily.
9. Kto nič nezberia, ten rozhadzuje.
10. Každá zbierka je úryvkom zo životopisu zberateľa.

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (8)

PRE MLADÝCH AJ SKÔR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Víťazný titul na rímskych minciach

Po víťazstve nad určitou krajinou rímsky panovník dosiahol víťazný titul, ktorý je súčasťou opisu na minci a je vo forme skratky alebo v celom tvare:

ARABICVS, ARMENIACVS, DACICVS, BRITANNICVS, GERMANICVS, PARTHICVS, SARMATICVS (tiež ARMEN, DAC, GERM, BRIT atď.). Na druhej str. obálky je averz mince nájdené v Nitrianskych Sučanoch.

Nemožno vymenovať všetky skratky, tituly, symboly, ich podoby a varianty, ktoré sú na rímskych minciach. K tomu treba aj hlbšie štúdium. Väčšina odbornej numizmatickej literatúry pre rímske mincovníctvo nám však poskytne základné informácie o danej problematike a naučí záujemcov správne sa orientovať pri identifikácii rímskych razieb.

Mincový obraz

Hlavnou zložkou vonkajších znakov mince je však *mincový obraz*. Obrazy na reverzoch mincí sú znakom vydavateľa. Dokumentujú nielen dôležité historické udalosti, ale aj výjavy zo života, odievanie, účesy, šperky. Na rímskych minciach sú zobrazené významné architektonické pamiatky – chrámy, amfiteátre, baziliky,

Reverz asu Vespasiana (69 - 79). Vydaný pri príležitosti porážky Judey Rimanmi. Opis IVDEA CAPTA/SC

mosty, akvadukty. A tiež sú obrazom vojenských úspechov a víťazstiev rímskych panovníkov. Porážka starovekej Germánie, Británie, Arménie, Sarmatie, Judey a ďalších boli dokumentované nielen vyššie spomínaným víťazným titulom na averze, ale aj obrazovou formou na reverze mince (obr. 1).

Rímske mince nás zaujímajú aj figurálnymi, rastlinnými a zvieracími motívmi. V takýchto prípadoch môže mať vyobrazenie na minci význam pre prírodné vedy, napr. botaniku alebo zoológiu, kde je dokladom výskytu a foriem určitých rastlinných alebo živočíšnych druhov.

Datovanie rímskych mincí

Je dôležité povedať niekoľko slov aj o **datovaní** jednotlivých rímskych razieb, a to práve na základe identifikácie už vyššie uvedených skratiek.

Ako môžeme datovať rímske mince. Rímske mince sa dajú datovať pomocnou metódou, pretože nemajú priamy letopočet. Najpoužívanějšími spôsobmi ako mincu datovať je podľa: a) konzulátu,

b) tribúnskej moci.

a) Za menom alebo skratkou mena panovníka býva uvedené poradie jeho konzulátu alebo iných čestných titulov. Z rímskej histórie a literatúry vieme, kto a kedy nastúpil, v ktorom roku sa stal konzulom, prípadne kedy mu senát priekol ďalší titul. Podľa týchto skutočností môžeme mincu bezpečne datovať.

Napríklad na averze mince je opis IMP CAES VESPASIAN AVG COS III. Posledná skratka znamená tretí Vespasianov konzulát, ktorý nastúpil roku 71 n. l., čím sme dostali datovanie mince.

b) Druhý spôsob datovania podľa funkcie tribúna je oveľa jednoduchší. Táto funkcia bola panovníkovi priznávaná každý rok. Jej skratky sú, ako som už uviedla, TR P, TRIB POT. Funkcia tribúna znamenala veto proti senátu a armáde, právo posledného osobného rozhodnutia. Ak chceme mincu podľa tejto skratky datovať, musíme vedieť obdobie vlády panovníka. Ako príklad opäť cisár Vespasianus (69-79). K prvému roku pripočítame číslicu, ktorá nasleduje za skratkou tribúnskej moci a dostaneme rok razby. Napríklad TR P X. Prvý rok vlády cisára $69 + 10 =$ rok razby je 79 n. l. Tento spôsob datovania sa prestáva používať od 3. storočia, od obdobia vlády cisára Gordiana III. (238 - 244).

Rímske mincovne

Počas rímskeho cisárstva patrilo mincové právo do kompetencie panovníka. V literatúre sa uvádza, že razba zlatých a strieborných mincí podliehala cisárovi a bronzových senátu, čo nasvedčuje skratka S C na reverze bronzových mincí.

S C = senatus consulto, z rozhodnutia senátu.

Rímske mince sa razili v domácich alebo mimorím-
ských mincovniach, ale vždy v jednotnom štýle pre celé
územie rozsiahlej Rímskej ríše. Vedúce postavenie
v prvých dvoch storočiach nášho letopočtu mala min-
covňa v Ríme. Činné mincovne však boli aj v celej
západnej a východnej časti ríše.

Mincové značky sa na razbách doby cisárskej začali
bežne používať až od polovice 3. storočia, prakticky od
nástupu cisára Galliena roku 253 n. l. a potom najmä od
Aureliana (270 - 275). Mená mincovní sa uvádzali jedným
alebo niekoľkými písmenami, spravidla na reverze, v exer-
gu. Číslice (tiež grécke písmena vo funkcii čísel) označo-
vali dielne. Obrazové atribúty – hviezdička, veniec, polme-
siac a ďalšie, sa vzťahovali na jednotlivé emisie a umiesť-
ňovali sa vo väčšine prípadov tiež na reverze mince.

Na ilustráciu uvádzam niektoré z najznámejších
mincovní a ich značky. Činnosť mnohých z nich trvala
s prestávkami od 3. až takmer do konca 5. storočia.
Mená mincovní sú v pôvodnom tvare, v zátvorke uvád-
zam názov mesta, prípadne krajinu. Z množstva značiek
mincovní vyberám iba niektoré (*obr. 2, obr. 3, obr. 4*).

Značka mincovne SIS v Siscii (dnešný Sisak) na reverze follisu
Licinia I. (308 - 324)

Alexandria (Egypt) ALE, AL, SMAL, ALEA, ALEB
Antiochia (Turecko) AN, ANA, ANT, SMA, SMANT
Aquilaia (Terst, Taliansko) AQ, AQA, AQP, SMAQ
Arelate (Arles, Francúzsko) ARLA, ARLP, AR, PAR
Cathago (Tunis) PK, PKA, K, KART
Constantinopolis (Istanbul, Turecko) CONS,
CONSA, CON, CONST
Cyzicus (Turecko) KV, C, K, CVZ, SMK
Heraclea (Turecko) H, HA, KTA, SMH
Londinium (Londýn, Anglicko) L, LN, LON, PLN
Lugdunum (Lyon, Francúzsko) L, LG, LVG, SML
Mediolanum (Miláno, Taliansko) M, MED, MD, COM,
COMOB
Nicomedia (Izmit, Turecko) N, NK, NIC, NICA

Značka SIRM (Sirmium, dnešná Sremska Mitrovica) na minci
Constantia II. (323 - 361)

Ravenna (Taliansko) RV, R-V, RVPS
Roma (Rím) R, RB, ROMA, RP, P, VRB, ROM
Serdica (Sofia, Bulharsko) SERD, SD, SER, SMSD
Sirmium (Sremska Mitrovica, Juhoslávia) SIRM,
ASIRM
Siscia (Sisak, Juhoslávia) SIS, ASIS, BSISC, SISC,
SISA
Thessalonica (Saloniky, Grécko) TS, TES, TSA,
TESA, TESOB
Ticinum (Pavia, Taliansko) T, TI, PST, SMT
Treveri (Trier, Nemecko) TR, TRS, PT, SMTR,
TROBC

(SM = spolu s ďalšími písmenami znamená sacra moneta)

Zo stručného prehľadu mincovní a ich mincových zna-
čiek vidieť, že otázka určenia mincovne pri posudzovaní
mincí je nielen veľmi zaujímavá, ale aj dôležitá na identifi-
káciu mincovne. Okrem značky mincovne, dielne a emisie
sa na minciach objavujú i metrologické údaje (XX, KA, XXI
a podobne), ich význam však nie je celkom jasný.

Značka mincovne ANT B (Antiochia, druhá dielňa) na reverze
solidu Valensa (364 - 378)

„Prechodné“ peňažné poukážky

Počas pôsobnosti československej poštovej správy v rokoch 1918 – 1939 a i po roku 1945 bola výplatná lehota poštových peňažných poukážok obmedzená posledným dňom mesiaca, ktorý nasledoval po mesiaci, v ktorom boli podané. Výnimku mohla udeliť poštová poukážková ústredňa, ktorá svoj súhlas s výplatou poukážky na nej vyznačila odtlačkom zvláštnej pečiatky.

Pred viacerými rokmi ma zaujali peňažné poukážky, ktoré majú na prelome rokov 1938/1939 odtlačené prídavné pečiatky s českým textom „Prechodná“ vo fialovej alebo červenej farbe. Z roku 1948 možno doložiť odtlačok prídavnej pečiatky so slovenským textom „Prechodné“ v červenej farbe. Najprv som ich považoval za pečiatky odsúhlasujúce výplatu poukážok po ich výplatnom období. Pri porovnaní dní podania a dní výplaty poukážok bolo zrejmé, že ide väčšinou o iné skutočnosti. Peňažné poukážky boli podávané koncom kalen-

Vnútroštátna peňažná poukážka na 110 Kč podaná 31.12.1939 na pošte Leopoldov, určená adresátovi v Radimí pri Pečkách. Poukážka bola adresátovi vyplatená 5.1.1939. Prechod platnosti poukážky cez rok je na nej vyznačený odtlačkom riadkovej pečiatky s textom: „Prechodná“ vo fialovej farbe.

Medzinárodná peňažná poukážka na sumu 50 Kč bola podaná na pošte Bratislava 18. 7. 1938 adresátovi v holandskom Amsterdame. Z Holandska bola peňažná poukážka z neznámych dôvodov vrátená do Československa v januári roku 1939. Prechod platnosti poukážky cez kalendárny rok dokladuje odtlačok riadkovej pečiatky „Prechodná“ vo fialovej farbe na adresnej strane poukážky.

dárneho roka a vyplatené v rámci výplatného obdobia, ale až v ďalšom kalendárnom roku, takže texty prídavných pečiatok vyjadrovali **prechod platnosti** poukážok do nového kalendárneho roka.

Prdlženie platnosti peňažnej poukážky označenej pečiatkou „Prechodná“ i jej predpokladanú výplatu v ďalšom roku po vrátení odosielateľovi, možno doložiť na medzinárodnej peňažnej poukážke odoslanej z Bratislavy 18. 7. 1938 do holandského Amsterdamu, kam došla 20. 7. 1938. V Amsterdame mala byť podľa údajov na zadnej strane poukážky vyplatená adresátovi 17. 1. 1939. Výplatná pečiatka na zadnej strane s dátumom

Pečiatka označujúca prechod platnosti peňažnej poukážky cez kalendárny rok s textom: „Prechodné“ v červenej farbe bola použitá na peňažnej poukážke zaslanej 28. 12. 1948 z Vranova nad Topľou. Peňažná poukážka bola vyplatená adresátovi v Michalovciach 10. 1. 1949 (údaj je na zadnej strane peňažnej poukážky).

18. 1. 1939 bola prečiarknutá, ústrižok pre príjemcu bol prilepený nazad na pôvodné miesto. Podľa doplnkovej trojriadkovej pečiatky na prednej strane bola cez Prahu zaslaná späť na miesto podania 2. 2. 1939. Či zaslanú sumu obdržal odosielateľ nazad sa z poukážky nedá zistiť.

Dušan Evinic

Pramene: Zbierka autora Poštový vestník č.25 z roku 1920

Prvé majstrovstvá Európy v námetovej filatelii

Z podnetu predsedu komisie FIP pre námetovú filateliu Damiana Lägeho a na návrh nemeckého zväzu filatelistov sa prvé majstrovstvá Európy v námetovej filatelii konali v rámci 16. medzinárodného veľtrhu poštových známok v Essene v dňoch 4. až 6. mája 2006.

Podmienkou účasti bolo, že delegát komisie FIP pre námetovú filateliu alebo iná zväzom filatelistov poverená osoba zhromaždí, prepraví, inštaluje a demontuje exponáty na náklady vysielajúceho zväzu alebo na vlastné náklady. Za svoje si hradí aj pobyt v hoteli.

Náš zväz a Slovenskú republiku reprezentovalo dvojčlenné družstvo Vojtech Jankovič a Peter Osuský. Podobné dvojčlenné tímy vyslali aj ďalšie „fepovské“ krajiny: Česká republika, Poľsko, Portugalsko, Rusko a Veľká Británia. Jedným vystavovateľom boli zastúpení Dánsko a Slovinsko. Filatelistické veľmoci, Nemecko a Francúzsko, obsadili všetky súťažné triedy. Belgicko, Taliansko a Holandsko vyslali po šiestich exponátoch, Fínsko, Rakúsko a Španielsko po piatich a štyri exponáty poslalo Švédsko.

Súťažilo sa v ôsmich triedach – Umenie a kultúra, História a medzinárodné organizácie, Človek a každodenný život, Šport a voľný čas, Doprava a technika, Lekárstvo a veda, Zvieratá a rastliny, Poľnohospodárstvo a domáci miláčikovia. Celkom bolo vystavených 67 exponátov, rozsah každého mohol byť 7 až 11 rámov.

Porota hodnotila exponáty, pridelovala body a medaily podľa pravidiel FIP pre triedu námetových exponátov. Okrem toho v každej triede určila ešte prvé tri najlepšie exponáty a udelila im bronzové, strieborné a zlaté medaily. Tri absolútne najlepšie, teda majstrovské exponáty zo všetkých ôsmich tried (najlepšie exponáty jednotlivých tried) vyberali členovia poroty až na záver, pri palmáre. Dovtedy bolo toto konečné poradie zahalené tajomstvom. Každý z porotcov mal k dispozícii bodovú škálu 10, 7, 5, 3, 2 a 1 bod. Udeľovanie bodov bolo verejné pred celým publikom. Do napínaveho sledovania sa zapojili filatelisti aj nefilatelisti, a tak pre niekoho nezaujímavá filateliová stála vzrušujúcim zážitkom.

Majstrom Európy v námetovej filatelii na rok 2006 sa stal Joachim Maas z Nemecka, ktorý pri verejnom hodnotení získal od poroty 73 bodov a v neverejnom hodnotení 96 bodov (veľká zlatá medaila) za exponát Svetová poštová únia (UPU). Druhé miesto získal Leif W. Rasmussen z Dánska za exponát „Homo-Aves Co-Existence“ (Spolužitie človeka a vtákov), tretí skončil Yannick Delaey z Belgicka s exponátom „The Railways, we need you“ (Železnice, potrebujeme vás). Slovenské družstvo bolo úspešné, keď Vojtech Jankovič za exponát Môj život ako bycikl získal 85 bodov (veľká pozlátená) a Peter Osuský za exponát Na slávu športu – Coubertinovi dedičia 83 bodov (pozlátená medaila).

Taká kvalita námetových exponátov, sústredných v Essene, sa dá ten ťažko vidieť. Je to zrejme preto, že žiadna iná súťažná trieda FIP neponúka filatelistom

toľko možností ako námetová trieda. Je neuveriteľné, akú škálu známok, celín, celistvostí vrátane prednámkových listov, telegramov, medzinárodných odpovediek (IRC), pečiatok, nálepiek, celinám podobných tlačív, identifikačných celistvostí s perfinmi a ďalších materiálov možno pri správne a logicky rozvinutej téme v exponáte využiť.

Ďalším medzníkom v rozvoji námetovej filatelie by mala byť BELGICA 2006. Belgickí organizátori ubezpečujú, že na výstave bude rekordných 182 námetových exponátov.

(podľa Filatelie 6/2006 a katalógu veľtrhu Essen 2006 spracoval -pem-)

MOT 100 a pripomenutie si jeho jubilea

V čísle 7/2002 som si v Malom okienku telekartistu s poradovým číslom 51 po prekročení jeho 50. pokračovania spätne pripomínal malé jubileum tejto rubriky. Bolo to už v VIII. ročníku vydávania časopisu ZBERATEL. Pripomínal som asi aj začiatky uverejňovania Malého okienko telekartistu. Tie siahajú do čísla 2/1998, keď sa v IV. ročníku existencie časopisu ZBERATEL prvýkrát objavila nová rubrika pre zberateľov telefónnych kariet s poradovým číslom 1 pod názvom Malé okienko telekartistu (MOT). V roku 2002 som konštatoval, že rubrika s poradovým číslom 50 sa bez jediného prerušenia „dožíva zdravého dospeláckeho veku“, pretože číslica 50 je v živote človeka významným jubileom. To som však vtedy ešte netušil, že o niekoľko rokov budem môcť konštatovať, že MOT sa dožíva ešte významnejšieho jubilea. Ten čas je už teraz tu. Neuveriteľne rýchlo ubehlo od začiatku publikovania rubriky už viac ako 8 rokov a dnes ešte stále v dobrej „kondícii“ sa rubrika MOT dočkala poradového čísla 100, pričom nemožno nespomenúť, že stále bez jediného prerušenia-mesiaca čo mesiac sa táto rubrika objavuje na stránkach mesačníka ZBERATEL. V živote človeka sa len malému počtu jedincov podarí dožiť krásneho veku 100 rokov. Aj rubrika MOT sa dožíva ojedinelého veku stareníek a starcov, čiže „dožíva sa zdravého starcovského veku“.

Ako sa hovorí, každá minca má vždy dve strany. Obrátenou stránkou tejto rubriky je skutočnosť, že sa nepodarilo docieľiť stav, aby to nebola rubrika s názormi, poznatkami, skúsenosťami, až na výnimky, takmer vždy len jedného človeka. Nechcem rozoberať dôvody a príčiny, viackrát som ich v minulosti naznačil. Pri zhodnotení tohto stravu zostáva už len konštatovanie, ktoré používa vo svojej rubrike známy slovenský novinár v mienkotvornom slovenskom denníku pod názvom „Čo už“.

Katalóg III. Bratislavských zberateľských dní (BZD)

Ako je všeobecne známe v dňoch 9. a 10. 6. 2006 prebehlo vo výstavných priestoroch spoločnosti INCHEBA už III. ročník medzinárodného zberateľského veľtrhu - BZD. Mojou ambíciou v tomto článku nie je vstupovať

do hodnotenia III. ročníka BZD. To už bolo vykonané v časopise ZBERATEL v čísle 7/2006. Rád by som sa však zmienil o katalógu k III. BZD. Pôvodný zámer, ktorý bol dohodnutý na zasadnutí organizačného výboru znel – za každý zberateľský odbor zastúpený na BZD gestor zabezpečí dodanie odborného článku do katalógu. Pri dodaní článkov včas, organizátor Incheba, a. s., bol pripravený ich dať preložiť aj do anglického jazyka. Zámer vychádzal z pozitívnych skúseností „staršieho brata“ BZD, medzinárodného zberateľského veľtrhu „SBÉRATEL“, konaného každoročne v Prahe. Katalóg k tejto akcii obsahuje vždy viacero odborných článkov z rôznych zberateľských odborov. S obsahom katalógu BZD to, bohužiaľ, ostalo len pri zámere – aj v tomto roku mi pripadal „suchý“. Okrem adries vystavovateľov a čiastočnej prezentácie Slovenskej spoločnosti olympijskej a športovej filatelie, česť jednotlivých gestorov organizačného výboru III. BZD „zachraňoval“ už len najmenší a najmladší odbor zastúpený na III. BZD, ktorý sa prezentoval rozsiahlym článkom pod názvom Telefónne karty Slovenskej republiky. Logicky vzniká otázka, či desiatky fundovaných filatelistov, numizmatikov, filokartistov a zástupcov iných zberateľských odborov, pohybujúcich sa na III. BZD nemalo návštevníkom takéhoto podujatia čo povedať, čím ich priťahnúť? Na to si musí odpovedať každý sám.

METEOR Nachrichten – prezentácia slovenských kupónov

V roku 1982 bol vo Viedni založený prvý rakúsky spolok zberateľov pohľadníc pod názvom METEOR. Spolok zberateľov pohľadníc sa začiatkom 90-tych rokov rozšíril aj o zberateľov TK. Tento zberateľský spolok plánuje 25. výročie svojej existencie osláviť na budúci rok (24. 2. 2007 a 25. 2. 2007 – v priestoroch Messe Congress Center, neďaleko Prátra) veľkým zberateľským stretnutím. Členmi tohto veľkého spolku je okolo 1 000 zberateľov z Rakúska a mnohých iných krajín sveta, vrátane Slovenska. Ročné členské je momentálne 20 eur. Oficiálnym orgánom zberateľského spolku METEOR je časopis METEOR Nachrichten vydávaný pravidelne každý štvrtok. Ako dlhoročný člen tohto spolku odoberám aj tento časopis. V týchto dňoch som dostal jeho ďalšie číslo určené na tretí štvrtok 2006 – č. 3/2006. Jeho obsahom je ako vždy, predovšetkým problematika pohľadníc a telefónnych kariet, pričom sa nevyhýba aj ostatným zberateľským odborom (napr. filatelii, numizmatike a pod.). Časopis je vydávaný vo farbe v rozsahu 40 strán (aj s obalom) vo formáte A4 na kriedovom papieri. Prečo to celé píšem? Podujal som sa, že tentokrát sa pokúsím prezentovať v tomto časopise niečo zaujímavé z oblasti slovenských TK. V citovanom čísle 3/2006 vyšiel veľký 2-stranový článok pod názvom

„STAR WARS – KRIEG DER STERNE (Star Wars – Hviezdne vojny) s podtitulom „GSM Kupons – Überraschung aus der Slowakei!“ (GSM kupóny – prekvapenie zo Slovenska!“ - obr. 1). V podstate išlo pomocou môjho priateľa o preklad článku, ktorý je ekvivalentom mojich článkov, ktoré čitatelia časopisu ZBERATEL už mali možnosť si prečítať v MOT 94 a 95. Článok je doplnený kvalitnými farebnými obrázkami všetkých desiatich kupónov uvedenej série. Ide fakticky o prvé rozsiahle predstavenie slovenských TK v tomto časopise. Nevylučujem, že sa v budúcnosti pokúsím predstaviť v tomto časopise aj iné slovenské TK.

Zaujímavosť z Číny na TK – poradové číslo II.

V MOT 99 som opisoval zaujímavosť z Číny, ktorá bola vydaná pri príležitosti konania 8. medzinárodného zberateľského veľtrhu „Sbératel!“ v Prahe v roku 2005. Jeho hlavný organizátor, reklamná agentúra Progres Partners Advertising, spol. s r. o., pravidelne publikuje na svojej webovej stránke http://www.ppa.cz/?page=sber_sezvyst_cz nové informácie o konaní veľtrhu. V najnovších správach (Newsbulletin č. 23 z 06. 03. 2006) signalizovala, že tá istá čínska telekomunikačná spoločnosť CHINA TIETONG z provincie Hunan aj tento rok pri príležitosti konania 9. ročníka „Sbératela“ v dňoch 15. až 17. 9. 2006 vydala 1. marca 2006 zaujímavú prepaid kartu Collector Fair 2006 Prague, Czech (obr. 2). Pre nás je táto karta zaujímavá použitým námetom. Z čias federácie si ešte pamätáme, že logo ČSA bolo skratkou

názvu Československé aerolínie, ktoré boli národným leteckým prepravcom Československa. Dnes logo ČSA, po uzavretí delenia federálneho majetku, vlastní a používajú už len České aerolínie, a. s., národný letecký prepravca Českej republiky. Náklad karty je mimoriadne nízky - len 300 ks. Číslo karty je CTT-2006-197200-17 a má hodnotu 10 júnov a v obmedzenom počte bude k dispozícii aj na veľtrhu v Prahe.

MS vo futbale 2006 v Nemecku – zaujímavá súvislosť

V čase písania príspevku vrcholili futbalové Majstrovstvá sveta 2006 vo futbale, ktoré s typickou precíznosťou organizovalo Nemecko. K dispozícii boli potrebné kvalitné štadióny (obr. na obálke), zodpovedajúca infraštruktúra, veľký záujem domácich a zahraničných fanúšikov. Taký veľký športový sviatok sledovaný na celom svete, akým nesporne futbalový šampionát je, zákonite musí byť predmetom vyobrazenia aj na TK po celom svete. V týchto dňoch sú mi známe len niektoré TK s týmto námetom, ale predpokladám, že časom získam aj viac vhodného dokumentačného materiálu.

Napriek tomu, že Nemecko hralo v domácom prostredí, pred začiatkom šampionátu nepatrilo medzi úplných TOP favoritov. Mladé mužstvo, nepresvedčivé výsledky v príprave a nakoniec aj netradičný prístup hlavného trénera nemeckej reprezentácie – Jürgena Klinsmanna, ktorý svoje mužstvo „trénoval na dialku“ z USA, kde žije s manželkou Američankou, to len tento

stav potvrdzoval. Nakoniec sa však ukázal opak. Majster sveta z roku 1974 (obr. 3) dokázal byť veľký nielen ako hráč, ale aj ako tréner, pretože získal so svojím mužstvom bronzovú medailu (jubilejnú desiatu pre Nemecko). V semifinále Nemecko dokázalo pomerne jednoznačne poraziť svojho súpera – reprezentantov Portugalska (vítaz našej skupiny) v pomere 3:1. Nemecko ho oslavovalo a bolo od radosti z úspechu „hore nohami“. Tu vidno, ako málo stačí fanúšikom, aby sa zo zatracovaného trénera stal za jeden mesiac malý „boh“.

M. R. Štefánik – od narodenia po maturitu

V článku o pomníkoch M. R. Štefánika (Zberateľ č. 5/2006) som uviedol, že hoci často spomíname úmrtie Štefánika, omnoho menej sa pripomínajú jeho mladé roky.

Preto sa pokúsím zaplniť toto biele miesto a k výročiu narodenia M. R. Štefánika 21. júla 1880 chcem povedať niečo o jeho detstve a dospievaní, o jeho rodičoch, starých rodičoch a súrodencoch. Tieto skutočnosti sa väčšinou v článkoch o Štefánikovi neuvádzajú, napriek tomu, že významne formovali povahu Milana Rastislava. Niektoré z nich sa dajú ilustrovať tiež filatelistickými a inými materiálmi.

Narodil sa na evanjelickej fare v Košariskách neďaleko Brezovej (obr. 1) rodičom matke Albertíne Zuzane Štefánikovej, rodenej Jurenkovej a otcovi evanjelickému

Milan Rastislav vyrastal v slovenskej vlasteneckej a usporiadanej rodine. Jeho matka bola dcéra Samuela Jurenku, kapitána štúrovských dobrovoľníkov v prvom slovenskom povstaní. Stará matka, Ludevíta Šuleková mala bratov Vilka a Ludevíta, ktorí bojovali v revolučnom roku 1848 v tomto povstaní.

Maďarskí gardisti ich zajali, Vilka popravili a Ludevít zomrel v komárňanskom väzení. Na pošte Hlohovec 3 používali 20. októbra 1998 príležitostnú poštovú pečiátku s textom: Viliam Šulek, Karol Holuby, zomreli za národ.

Milanov starý otec Pavol bol evanjelický kňaz v Krajnom, kde dostal veľmi dobrú vlasteneckú výchovu. Na tejto fare sa schádzali poprední vodcovia Slovákov. Jozef Miloslav Hurban, evanjelický

kňazovi Pavlovi Štefánikovi ako šieste dieťa. Po Milanovi sa im narodilo ešte šesť detí. Všetkým dali slovanské mená, čím tiež ukázali národnú i slovanofilskú orientáciu a zabránili pomaďarčeniu ich mien. V tejto fare zriadili Múzeum generála Milana Rastislava Štefánika a 21. júla 1990 ho slávnostne otvoril Alexander Dubček (obr. 2).

Kostol v Košariskách, v ktorom Milana otec pokrstil a dal mu aj druhé krstné meno Rastislav, podľa kniežata Veľkej Moravy, je na príležitostnej poštovej pečiátke, ktorú k 110. výročiu jeho narodenia používala pošta Brezová pod Bradlom 21. júla 1990 (obr. vpravo hore).

kňaz v Hlbokom, ktorý tiež bojoval v jednotkách dobrovoľníkov, bol krstným otcom Milanovho otca. Často navštevoval Štefánikovcov.

Milanovmu otcovi bol blízky Memorandový program z roku 1861 vyhlasujúci národnú hrdosť a požadujúci slobodu Slovákom v Uhorsku. Odoberal Slovenské pohľady. K ich 150. výročiu používala Slovenská pošta v Martine príležitostnú poštovú pečiatku 30. mája 1996. Sledoval však aj iné cirkevné i svetské noviny a časopisy.

Malý Milan mal dvoch starších bratov Igora Branišlavy a Paľka Svätopluka a tri sestričky Ludmilu Albertínú, Oľgu Ludevítu a Elenku Antóniu. Už v útlom veku sa prejavoval jeho záujem o pozorovanie hviezd a niekedy si urobil z papiera trúbku a týmto „dalekohľadom“ pozeral na hviezdne nebo. Keď bol väčší, chodil pozorovať hviezdy na neďaleký vrch Bradlo. Ďalším jeho veľkým záujmom bolo námorníctvo. Zhotovoval si loďky z papiera a mal veľkú radosť, keď mu pekne rovno plávala v neďalekom jarčeku. Ak sa po náraze na kameň prevrhla a potopila, zhotovil si ďalšiu loďku. Rád mal aj prácu v záhradke, kde sa staral o vlastný záhonček.

Milan bol zvedavý na mnohé veci a k otcovi prichádzal s otázkami. Keď mu otec pre inú prácu nestačil odpovedať, povedal mu len, že je filozof. Ostatné deti ho potom nazývali tiež filozofom. Keď dostal kiahne, musel šesť týždňov pobývať v osobitnej izbe, aby nimi neocho-reli ďalšie deti. Nemohol sa hrať s ostatnými deťmi. Kiahne poznačili natrvalo jeho tvár.

Keď mal sedem rokov, pri pochovávaní Moreny predniesol svoju prvú pohrebnú reč, ako si zapamätal z počúvania svojho otca na pohreboch.

Do ľudovej školy chodil v rodných Košariskách tri roky a patril medzi najlepších žiakov. Bol usilovný, príkladný a zaujímal sa o vedy. Mal tichú povahu. Obľúbili si ho učitelia i spolužiaci.

Deväťročný Štefánik prišiel do Šamorína, keď deti z Košarísk sa sem prichádzali učiť maďarský jazyk a deti zo Šamorína sa v Košariskách učili slovenský jazyk. Štefánik v Šamoríne chodil do školy v rokoch 1889 – 1990, aby sa naučil základy maďarského jazyka, pretože ich potreboval na prijatie a štúdium na evanjelickom lýceu v Prešporku (v terajšej Bratislave). V zápisnej knihe školy má dvojku iba z nemeckého jazyka, z ostatných predmetov samé jednotky. Pamätná tabuľa, pripomínajúca jeho školské roky, bola odhalená v roku 1935 na starej fare. Po jej zbúraní dali tabuľu na pomník so symbolickým trojvrším, postavený pred súčasnou evanjelickou farou (obr. 3).

V lýceu zostal len tri roky a potom odišiel so starším bratom Paľkom do Šoproňa. Stredoškolské štúdium zakončil v Sarvaši maturitnou skúškou s vyznamenaním.

Ján Maniaček st.

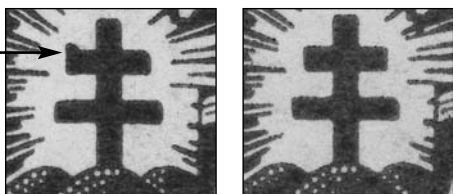
Retuše na známkach Slovenska 1939 – 1945

Ondrej Földes

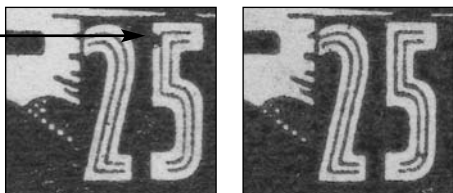
V pripravovanej Príručke filatelistickej terminológie sa pod heslom **RETUŠ** uvádza: 1. (polygr.) výsledok retušovania, 2. (fotogr.) oprava negatívov (diapozitívov) alebo pozitívov, 3. (filat.) vžitá filatelistická označenie pre zmenu v obraze známky vzniknutú opravou (retušovaním), vykonanou na príslušnom poli tlačovej formy alebo diapozitívu. Podľa toho, kedy sa retuš vykonala, rozlišujeme → retuš primárnu a → retuš sekundárnu.

16

40

25

dosková chyba

retuš

Aj keď je definícia retuše jasná, najst ju nie je vždy jednoduché. Závisí to hlavne od tlačovej techniky, ktorá sa použila na tlač tej-ktorej emisie. Napríklad pri ocelotlačí alebo kníhtlačí treba mať na porovnanie známku, ktorá nebola retušovaná, alebo treba poznať doskovú chybu, ktorá sa retušovaním odstránila. Jednoduchšie je hľadanie retuší pri hlbkotlačí, najmä ak sa použila rast-

rovacia mriežka. Zásahom typografa (v staršej dobovej literatúre sa používa pomenovanie „retušér“) dochádzalo väčšinou k porušeniu symetrie rastrovacej mriežky, čo sa potom prejavilo na výslednej známke.

Kníhtlač sa v období Slovenska 1939 – 1945 používala na zhotovenie pretlačí a touto technikou boli vyrobené novinové známky. Už desať dní po vydaní novej emisie novinových známk bol v Slovenskom filatelistovi (číslo 2/1941, str. 23) uverejnený článok, v ktorom boli opísané výraznejšie doskové chyby aj na 25 h známke (kat. č. NV 18Y), na známkových poliach (ZP) 16, 40 a 50. Tlačiareň túto informáciu zohľadnila a pri nasledujúcich dotlačiach (spolu boli štyri) sa tieto doskové chyby retušovaním odstránili. Ako vidieť na obrázkoch, v prípade kníhtlače sa dosková chyba môže odstrániť takým spôsobom, že bez poznania pôvodnej chyby sa retuš nedá rozlíšiť.

Zaujímavá je retuš 50 h novinovej známky na ZP 9. Pri zostavovaní tlačovej dosky sa na toto známkové pole dostal „štoček“ 20 h hodnoty. Všimla si to až výstupná kontrola pri prezeraní vytlačených priehradkových listov. Tlač sa zastavila a grafik opravil číslicu „20“ na „50“. Jeho zásah je jasne vidieť pri porovnaní číslice „50“ na známkových poliach 9 a 10. Už vytlačené hárky sa rozrezali na dve 50-kusové časti, spodná časť sa dala do používania a vrchná časť sa skartovala. Škoda. Keby sa zachovala, bola by to nádherná chybotlač.

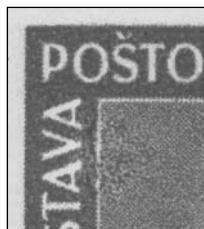
Pretože väčšina známk Slovenska 1939 – 1945 sa tlačila hlbkotlačou, predpokladalo sa, že retuše budú úplne spracované. Avšak nie je to tak. Retuše sa niekedy pokladajú za doskové chyby, inokedy sa vôbec nedostali do katalógov.

V tlačiarňi Slovenská grafia, uč. spol., Bratislava, sa známky tlačili hlbkotlačou z rovných tlačových dosiek

NV 20Y ZP 9 a 10

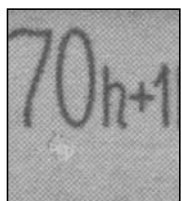

69 RE ZP 13

a známky majú výrazný raster. Náklady známok boli pomerne nízke a medená tlačová doska mala len krátku životnosť. Dosková chyba sa potom väčšinou vyskytovala v celom náklade, alebo ak sa spravila retuš, urobila sa ešte pred začiatkom tlače. Ani v jednom prípade nepoznáme dvojicu dosková

chyba – jej retuš. Typickou a dobre známou retušou z tohto obdobia tlače slovenských známok je retuš na známke kat. č. 69, ZP 13, z emisie „Výstavné“. Pravdepodobne ešte pred tlačou grafik Jozef Vlček zistil výraznú doskovú chybu v ľavom hornom rohu známky. Toto miesto zalial roztavenou medou, po vychladnutí ho zabrusil a rydlom naznačil raster. A práve nepravdivosť rastra poukazuje na predchádzajúci zásah grafika. Takýchto retuší je ale celý rad. V emisii „Hlinkova mládež“ sa vyskytuje až v troch prípadoch. Na 70 h znám-

65 RE ZP 11

65 RE ZP 15

67 RE ZP 1

ke, kat. č. 65, ZP 11 a 15 je v oboch prípadoch len odstránená dosková chyba a „opravené“ pozadie. Na 2 Ks známky, kat. č. 67, ZP 1 je súčasťou retuše aj dokreslenie rámu obrazu. Na týchto retušiach sa možno oboznámiť s technikou grafika Josefa Vlčka. Na základe jej rozboru si myslím, že v prípade známok kat. č. 44 (Jozef Tiso 70 h hnedá) z tlačovej dosky A2, ktoré sú v katalógoch uvedené ako retuše, nejde o retuše. Predpokladám, že na ZP 85/A2 ide o tzv. nedoleptanie tlačovej dosky a jej následné zbortenie (pozri Filatelie 9/2005, str. 31) a na ZP 113/A2 môže ísť o rozsiahlu doskovú chybu alebo retuš, ale za mimoriadne nepo-

44 ZP 85/A2

44 ZP 113/A2

darenú a „odflákanú“, čo sa ale nemôže povedať o práci Jozefa Vlčka.

Na nasledujúcich dvoch ukážkach sú retuše, ktoré boli omylom katalogizované ako doskové chyby. Na

49 RE 70/A1

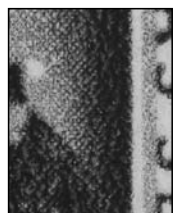
51 RE 61/A1

známke kat. č. 49 ide o retuš spodného lupeňa plesnivca, kde ale retušér nedokreslil chýbajúcu časť obrazu. Na známke kat. č. 51 bola tiež odstránená dosková chyba (pod bežnou lupou sú vidieť jej zvyšky), pričom rám nebol dokreslený. Žiaľ, podobne ako v predchádzajúcich prípadoch, poznáme len retuš bez doskovej chyby.

Od decembra 1942 sa slovenské známky tlačili v Knih tlačiarňi sv. Andreja. Aj tu sa používala hĺbkotlač, ale na rozdiel od Slovenskej grafie to bola modernejšia rotačná hĺbkotlač, čo znamenalo, že tlačová forma pozostávala vždy z dvoch samostatných 50 alebo 100 známkových priehradkových listov, ktoré sa vytlačili naraz jedným otočným tlačovým valcom. Tieto spoločne tlačené priehradkové listy sa spočiatku odlišovali doskovými značkami (A a A1), ale neskôr sa spolupatriace dvojice dali identifikovať len podľa registračných čísiel na okraji priehradkového listu (nepárny a za ňou nasledujúci párny list sa tlačili spolu).

75 ZP 6/A

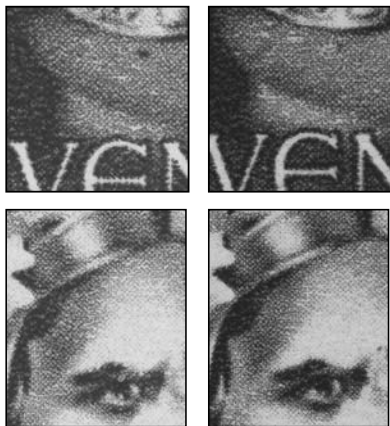

75 ZP 6/B

Stávalo sa, že na pôvodnom filme bola na určitom známkovom poli dosková chyba a retušér ju opravil len na jednej z dvojice tlačovej formy. Takto sa naskytla možnosť vidieť na jednom známkovom poli pôvodnú doskovú chybu a na druhom jej retuś.

Nádherou ukázkou takéhoto postupu je známka kat. č. 75, ZP 6 z emisie „Slovenské učené tovariśstvo“. Na známke z prihradkového listu B (PL B) vidieť, že vedľa pleca ľavej postavy (páter P. A. Krchňák) je tmavá dosková chyba, ale na tom istom mieste prihradkového listu A (PL A) je svetlá škvrna, čo indikuje, že retušér (v Knih-tlačiarňi sv. Andreja to bol Jozef Roubal) doskovú chybu na PL A odstránil tak, že dierku zalial kovom a zabrusil, ale na PL B si ju nevšímol alebo zabudol opraviť. Na tej istej známke, ale na opačnej strane, je vedľa hlavy J. Škála na PL A tmavý bod, čo je dosková chyba, ale na PL B je na tom istom mieste biela stopa po retušovaní. A tak sa nám Jozef Roubal postaral na dvoch známkach o ukážku dvoch doskových chýb a súčasne ich retuśi.

Takýchto „dvojčiek“ je celý rad a na ich nájdenie netreba vlastniť celé háčky. Väčšina zberateľov známok Slovensko 1939 – 1945 má aspoň bežné známky v rohových štvorblochoch. Uvedená ukážka bola známka z ľavého horného rohového štvorbloku, podobnú dvojicu možno nájsť na známke kat. č. 102, ZP 81 z emisie „Kniežatá“, čo je známkové pole v ľavom dolnom rohovom štvorbloku. Na známke z PL A je nad nápisom SLOVENSKO dosková chyba – tmavý flak na plášti kniežata Kocela, kým na tom istom mieste z PL B je táto dosková chyba (čiastočne)

102 81/A

102 81/B

odstránená retušou. Tmavý bod na temene hlavy kniežata, ktorý je na PL B, je na PL A odstránený retušovaním.

Podobné dvojice známk s retušou a bez nej tvoria napríklad známky ZP 3 alebo ZP 87.

Posledná emisia známk Slovenska 1939 – 1945 bola vydaná len pár dní pred skončením II. svetovej vojny a zánikom Slovenskej republiky. V tejto hektickej dobe nebol čas podrobne opísať vydané známky, ktoré sú však mimoriadne zaujímavé z hľadiska retuśi. Na známke kat. č. 122, ZP 81/B je pod **SLOVENSKO** výrazná retuś. A hoci nepoznáam pôvodnú doskovú chybu, podľa tvaru retuśe sa domnievam, že retušou sa odstraňovala vodorovná čiara.

122 ZP 81/B

120 ZP 70/B

120 - 125

Na známke kat. č. 120, ZP 70/B sa nachádza pravdepodobne najväčšia retuś, ktorá v tvare baseballovej palice pokrýva tretinu známkového poľa. K tejto emisii sa viaže ešte jedna zaujímavosť. V pôvodnej definícii na začiatku tohto článku sa rozlišovali primárne a sekundárne retuśe. Primárna retuś predstavuje taký zásah grafika, ktorý sa vyskytuje na všetkých známkových poliach. Pri pohľade na vlasy prezidenta J. Tisa (známky kat. č. 120 – 125) pod lupou vidieť, že retušér sa snažil zakryť šediny tým, že drobnými bodkami vlasy „prifarbil“. Toto je zjavná primárna retuś. S podobnou sa možno stretnúť aj na známkach s portrétom A.Hlinku, kde je na všetkých známkach „dokreslená“ línia brady.

Hľadanie a zbieranie retuśi je vo filatelisticky vyspelých krajinách veľmi populárne. Myslím si, že aj známky Slovenska 1939 – 1945 poskytujú bohatý materiál na pátranie po retuśiach s tou výhodou, že sa dajú nájsť na bežnom a pomerne lacnom materiáli. Chce to len záujem, lupu a trezornosť a celkom určite sa s takou výbavou dá nájsť zatiaľ neopísaná retuś.

Ak však potrebujete aj inšpiráciu, tak jednu by som mal. Pomôžte rozhodnúť, či sa na známke kat. č. 37, ZP 93 z emisie M. R. Štefánik (2 Ks) nachádza skutočne populárna dosková chyba „piata hviezda“, alebo je to retuś?

37 ZP 93

ČIERNA HORA

Nový nezávislý štát novej Európy, staronová známková krajina

Slávnostným vyhlásením nezávislosti – vo štvrtok 13. júla 2006 v Podgorici (hlavnom meste) – vznikol v Európe nový zvrchovaný štátny útvar Republika Čierna Hora. Od marca 2002 bola členom konfederácie so Srbskom, ktorá bola posledným spoločným štátnym útvarom z krajín bývalej Juhoslávie. O osamostatnení rozhodlo vo všeľudovom hlasovaní 55 percent obyvateľov Čiernej Hory. Ešte v júni na futbalových majstrovstvách sveta v Nemecku nastúpili Srbsko a Čierna Hora v spoločnom mužstve. Historicky Čier-

vtedy (začiatkom júla) ešte aktuálneho štátu Srbska a Čiernej Hory nemali (asi boli po vydaní nových známok stiahnuté). Pre zaujímavosť uvádzam, že známky Srbska a Čiernej Hory vychádzali v dvoch rovnakých vydaniach, pre Srbsko v dinároch a pre Čiernu Horu v eurách. V Čiernej Hore totiž už niekoľko rokov neplatí dinár, ale len euro. Tieto praktické poznatky som získal z návštevy troch pôst v Kotore, Peraste a v Tivate.

Prvá séria čiernohorských známok má hodnoty 0,25 € (mapa Čiernej Hory), 0,40 € (100. výročie čier-

na Hora samostatne existovala v rokoch 1852 až 1910 ako kniežatstvo, potom do roku 1918 ako kráľovstvo. Po 1. svetovej vojne sa stala súčasťou Juhoslávie.

Vznikom nového nezávislého štátu sa obnovila aj známková krajina, a to skôr, ako sa stala nezávislou. Pri mojej dovolenkovej ceste do Boky Kotorskej, ktorá je na území Čiernej Hory, už pred oficiálnym vyhlásením samostatnosti, pravdepodobne na všetkých poštách predávali novú štvorznamkovú emisiu príležitostných poštových známok. Žiadne iné poštové známky na poštách nemali. Pôvodné známky bývalého, ale

nohorského parlamentarizmu), 0,50 € (štátny znak) a 0,60 € (štátna vlajka). Štátny znak a štátna vlajka sú historické symboly ešte z čias kráľovstva. Známky boli vytlačené ofsetom, tri na tlačových listoch so 40 známami (4 x 10), tlačový list známky 0,60 € obsahuje 20 známok a 20 kupónov, na kupónoch bez nápisov sú striedavo zobrazené mapa krajiny a budova parlamentu v Cetinje. Nové poštové známky novej slovanskej krajiny iste potešia aj našich zberateľov.

Vladimír Priputen

800. výročie prvej písomnej zmienky o Malackách

Tento rok Malacky oslavujú 800. výročie prvej písomnej zmienky o meste. Hlavné oslavy sa pripravujú na 15. – 17. septembra 2006. Nezabudlo sa ani na zberateľov, bude vydaná „mestská minca“ a pamätný odznak. V piatok 15. 9. predpoludním sa uskutoční burza všetkých zberateľských odborov, popoludní bude inaugurácia poštového lístka, ktorý pri tejto príležitosti vydá Slovenská pošta. Používať sa bude aj prí-

ležitosťná poštová pečiatka. Strojová pečiatka sa bude na pošte Malacky používať už od 11. 9. 2006 až do konca roka 2006.

V sobotu 16. 9. sa uskutoční cyklopošta Malacky – Bratislava a späť, ktorú zabezpečia cyklisti z SCK Záhorák Malacky v spolupráci so SP. V priestoroch Zámockého parku bude v prevádzke príležitostná poštová priehradka, na ktorej sa budú prijímať obyčajné zásielky na prepravu cyklopoštou. Riadne vyfrankované zásielky možno poslať aj vopred (do 13. 9.) na adresu:

Mgr. Anton Pašteka
Bernolákova 2423/24,
901 01 Malacky.

Zvieratá v službách človeka – OROL SKALNÝ

S tým lovom je to stále horšie a horšie, asi takto premyšľal dávno pračlovek. Mamuta som nevidel ani sa nepamätám. A že tu kedysi dupotali celé jeho stáda! Aj praturov a divých koní ubúda. Neostáva nič iné, len loviť menšie zvieratá, ale tie sú príliš obratné. Aj tie naše oštepky sú akési ťažkopádne, vrtalo mu ďalej hlavou – iste nie celkom takto, ale tak akosi podobne rozumoval.

Lovcov pohľad neraz zabľudil aj vysoko k oblohe, kde v modrom opare ladnými oblúkmi krúžil dravý vták. Človek ho chvilu bez záujmu pozoroval. Tu zrazu vták akoby zmeravel a ustrnul na krátku chvíľu na jednom mieste. Vzápätí sa strmhľav spustil k zemi, padal ako skala celkom dolu, až ho pohltila vysoká tráva. Ale za okamih sa už vracal k oblohe. Mohutné zábery širokých krídiel vtáka pomaly dvíhali vyššie a vyššie. V pazúroch mu bezvládne visel riadny zajačisko. Lovец so závisťou v očiach pokrútil hlavou a pobral sa ďalej, aby do zotmenia ešte niečo ulovil.

Orol skalný – *Aquila chrysaetus* - je jeden z našich najväčších pernatých dravcov. Hlavným znakom orlov je náhle zakrivený silný zobák bez vrubkov, sploštená lebka a pevné predĺžené perá v tyle. Nohy sú s výnimkou orla riečneho a morského husto až po prsty operené. Je asi jeden meter dlhý, pričom rozpätie krídiel má viac ako dva metre. Celkove je tmavohnedo sfarbený, len na záhlaví má hrdzavožlté pole. Kormidlovačie perá sú pri koreni biele, tmavšie pruhované a na konci čierne. Hniezdi u nás na Slovensku v rozsiahlych horách, vo Vysokých Tatrách, najradšej na neprístupných skalách, kde samica obvyčajne v marci až v apríli kladie dve až tri škvrnitá vajcia, z ktorých sa po piatich týždňoch vyliahnu mláďatá. Vysedenie a potom starostlivosť o ne (asi 75 dní) preberajú obaja rodičia. Koncom júla a začiatkom augusta vedľa už mláďatá lietať.

Potravu orlov tvoria prevažne väčšie cicavce a vtáky. Lovia v okruhu niekoľkých kilometrov, v bezprostrednej blízkosti hniezda len veľmi zriedkavo. Ich obeťou sa stávajú obvyčajne zajace, v Tatrách svište, mladé kamzíky, srnčia zver, hlucháne, kuny, veveričky a iná zver. Hmotnosť koriste, ktorú orol skalný odnesie, je dva až sedem kg. Útočia však aj na väčšiu korisť, ku ktorej sa potom aj niekoľkokrát vracajú. Požierajú aj rôznu uhynutú zver, čo sa využívalo pri ich love, pretože sa takto dajú veľmi dobre zlákať, najmä v zimných mesiacoch, keď im takáto potrava mimoriadne dobre chutí.

I keď sa orol skalný živí prevažne poľovnou zverou, ne-

možno ho pokladať za škodlivého, pretože loví väčšinou len choré a slabé kusy, čím pomáha udržať dobrú, zdravú a otužilú zver. V prírode teda pôsobí aj ako spoľahlivý regulátor zdravotného stavu zveri.

Orol skalný žije skoro v celej Európe, Ázii, Amerike a čiastočne aj v severnej Afrike. U nás je prísne zákonom chránený, čo však niekedy neprekáža vyberačom hniezd. Aj v mnohých krajinách vyberajú mláďatá z hniezd na skrotenie a na výchovu pre lov. Najviac v krajinách

Blízkeho východu a v Mongolsku. Na mongolských stepiach pomáhajú loviť menšiu zver. Arati – pastieri dobytky na koňoch s orlom sediacim na ruke s hrubou koženou rukavicou, to je častý obraz z Mongolska. Na Blízkom východe, v oblasti býv. Mezopotámie, cvičený a skrotený orol má veľkú cenu, predstavuje takmer celý majetok. Lov s cvičeným orlom patrí k veľkým zážitkom vzneše-

ných vladárov týchto krajín, ktorí si to môžu dovoliť.

Lov s dravými vtákmi sa uskutočňuje aj inde na svete, je to sokoliarstvo, ale o tom až nabadúce.

Jozef Soľava

Slováci v misii OSN UNTAG v Namíbií

Juhozápadná Afrika sa v 90-tych rokoch 20. storočia stala miestom volajúcim po slobode a demokracii. Tento pohyb vyvolala Ľudová organizácia pre oslobodenie Juhozápadnej Afriky SWAPO. V rámci skupiny OSN pre pomoc Namíbií UNTAG v prechodnom období pred voľbami a vyhlásení samostatnosti pôsobili zástupcovia

21. 3. 1990 v Tintinpalastu vo Windhoeku. Tak získala nezávislosť posledná kolónia na africkom kontinente aj s príspevom Slovákov.

Poštový styk misie do vyhlásenia samostatnosti bol uskutočňovaný aj s použitím služobných obálok s textom UNTAG Namíbia so znakom OSN a textom United

Nations Transition Assistance Group in Namibia s frankatúrou SWA (S. W. Africa). Po 21. 3. 1990 s frankatúrou tvorenou známkami Namíbie. Poľné pošty mali zriadené aj Veľká Británia s označením F.P.O. 940, Holandsko Vedpost 95, Austrália F.P.O. A1, Kanada s pečiatkou Free Mail / United Nations – Unies CCUNATAG so znakom OSN, Taliansko s pečiatkou PP SQD ELC. Itáalia UNTAG – Namibia Posta Militare. Švajčiarsko označovalo svoje zásielky dvojkruhovým kašetom modrej farby s textom Swiss Med. Unit UNTAG, Poliaci posielali zásielky označené kašetom Polska Woj-

120 štátov, z toho 49 štátov malo zastúpenie vojenskými pozorovateľmi, čo spolu bolo 8 000 osôb.

Mandát OSN sa týkal prípravy a vykonania volieb a získania samostatnosti v Namíbií. Veliteľstvo misie (HQ) bolo v meste Windhoek, ktoré sa po získaní nezávislosti stalo aj hlavným mestom Namíbie. Na každých 700 voličov pripadol jeden pozorovateľ. Voliči boli označení nezmazateľnou farbou, aby nemohli voliť inde. Počas trvania mandátu OSN od marca 1989 do marca 1990 tam pôsobila skupina 22 čl. vojenských pozorovateľov, medzi nimi boli aj dvaja Slováci, pplk. Miroslav Hruška a pplk. Peter Špaček. Skupinu čl. vojenských pozorovateľov navštívila päťčlenná delegácia ČSFR, ktorú prezident Václav Havel poveril účasťou na vyhlásení nezávislosti Namíbie. Delegáciu viedol arm. gen. Miroslav Vacek, ktorý zároveň odovzdal čl. vojenským pozorovateľom medaily za účasť v misii. Akt vyhlásenia nezávislosti sa konal

skova Jednostka Logistyczna UNTAG NAMIBIA 1989 - 90 cez poštu Warszawa 60 – Wojskowa-bezplatna.

Jozef Korený

Pramene:

1. Miroslav Hruška – spomienky 1998 2. Miroslav Vacek – spomienky 31.7.1998 3. Jozef Korený: Československá účasť v misii OSN UNTAG v Namíbií, Apológia č. 10/1998 4. Downloads /UNO/UNTAG.htm 1. 11. 2004

Jozef Baláž (14. 3. 1923 – 6. 7. 2006)

nestor slovenskej známkovej tvorby

Dňa 6. júla 2006 zomrel akademický maliar Jozef Baláž, významná osobnosť slovenského umeleckého a kultúrneho života, grafik, ilustrátor, nestor slovenskej známkovej tvorby, nositeľ štátneho vyznamenania Rad Ľudovíta Štúra II. triedy, ako aj ďalších vyznamenaní a prestížnych medzinárodných ocenení.

Narodil sa 14. marca 1923 v Hlohovci. V rokoch 1939 – 1943 sa vyučil za reprodukčného grafika v Slovenskej Grafii v Bratislave. Aktívne sa zúčastnil Slovenského národného povstania a po skončení vojny odmiňovacích prác v Malých Karpatoch.

V roku 1946 začal študovať na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave kresbu, maľbu a grafiku u profesorov Jána Mudrocha, Gustáva Mallého, Jozefa Kostku a Kolomana Sokola. Po založení Vysokej školy výtvarných umení pokračoval v štúdiu u profesora Dezidera Millyho (v rokoch 1949 - 1952). Posledný rok štúdia ukončil na Akadémii výtvarných umení v Sofii pod vedením profesora Ilju Beškova. Stal sa členom tvorivých skupín Život a Klub grafikov. Od roku 1979 bol Čestným členom Zväzu bulharských výtvarných umelcov.

Najväčšiu časť tvorby Jozefa Baláža zaberá voľná grafika, knižné a časopisecské ilustrácie a známková tvorba. Popri grafickej tvorbe vytvoril aj niekoľko tapisérií a artprotisov. Rekordne dlhá a úspešná bola umelcova spolupráca s redakciou časopisu Život, kde v priebehu 28 rokov každý týždeň uverejňovali jeho novú ilustráciu k poviedke. Svoje práce vystavoval na početných samostatných a kolektívnych medzinárodných výstavách doma i v zahraničí.

Jozef Baláž je najvýznamnejším tvorcom slovenskej známkovej grafiky, právom sa medzi slovenskými umelcami nazýva nestorom tejto disciplíny. Známkovej grafike sa venoval už od roku 1957. Ako prvý slo-

venský umelec výrazne vstúpil do československej známkovej tvorby, keď sa svojim tvorivým vkladom

a osobitým štýlom významne podieľal na profilácii československej známkovej grafiky. Preto bol aj dlhoročným členom Výtvarnej komisie známkovej tvorby pri Federálnom ministerstve spojov v Prahe.

Prvé známky podľa jeho návrhu vyšli v roku 1957 v emisii Tatranský národný park, pričom jeho výtvarný prejav bol prijatý veľmi pozitívne. Jeho známková grafika odvtedy predstavuje takmer 150 vydaných poštových známok a takmer taký istý počet obálok prvého dňa vydania. Ich podstatná časť vznikla v rokoch spoločného českoslo-

venského štátu.

Na prelome rokov 1992 a 1993 stál pri zrode slovenskej známkovej tvorby. Bol prvým predsedom novokonštituovanej Realizačnej komisie známkovej tvorby, viac ako desaťrocie pôsobil v poradných orgá-

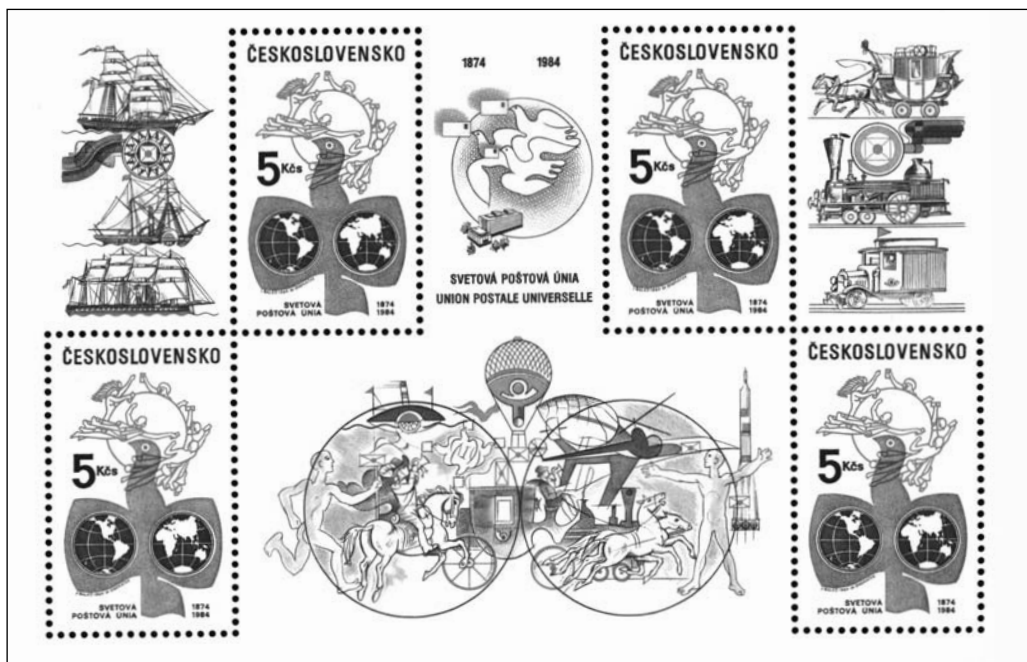
noch ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií – Námetovej komisii známkovej tvorby a Realizačnej komisii známkovej tvorby.

Za svoju výtvarnú tvorbu získal viacero významných ocenení. Od roku 1977 je nositeľom titulu zaslúžilý umelec. Na jeho konte sú

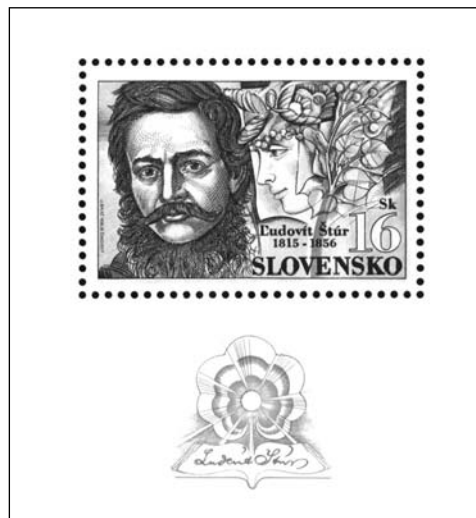
desiatky ocenení za známkovú tvorbu. Ním vytvorená poštová známka s portrétom Ľudovíta Štúra sa v medzinárodnej súťaži Grand Prix WIPA umiestnila v roku 1996 na 3. mieste. V roku 1999 dostal vyznamenanie Pocta ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky.

Za osobitne významný podiel na tvorbe slovenskej známkovej grafiky, za vytvorenie charakteristického obrazu tejto špecifickej disciplíny výtvarnej tvorby, ktorý spĺňa najvyššie umelecké kritériá, ako aj za mimoriadne významný podiel, ktorým sa poštové známky podieľajú na medzinárodnej propagácii Slo-

venska, bolo akademickému maliarovi Jozefovi Balážovi udelené v roku 2001 štátne vyznamenanie Rad Ludovíta Štúra II. triedy.

Debut Jozefa Baláža v známkovej tvorbe v roku 1957 – 30 h známka emisie Tatranský národný park

s vyobrazením medveda (Poč. 955), je nielen krásnou známkou, ale súčasne i významným medzníkom vo vývoji slovenskej známkovej grafiky. Predstavuje pre-

lom od ojedinelých a sporadických vystúpení slovenských výtvarníkov v tejto výtvarnej disciplíne k nepretržitému a kontinuálnemu tvorivému procesu.

V roku 2003, po jeho osemdesiatinách, ku Dňu poštovej známky bola na slovenskej známke reprodukováaná upravená kresba motívu použitá na hárčeku Poč. H 2652, ktorý Jozef Baláž pôvodne navrhol k 110. výročiu UPU. Na kupóne známky je jeho autoportrét a faksimile podpisu.

Nech emisia Deň slovenskej poštovej známky z roku 2003 venovaná Jozefovi Balážovi a jeho známkovej tvorbe vzdáva hold jemu a jeho celoživotnému dielu.

Antónia Paulinyová

Naozaj vzácne odchýlky farieb?

V štvrtom čísle časopisu Zberateľ na str. 19 redakcia odpovedá čitateľovi ohľadom zmenenej farby slovenskej známky Martin Benka z r. 1996.

Prefarbovanie alebo odfarbovanie známok je však známe už desiatky rokov. O takýchto zisteniach som písal aj v treťom čísle Zberateľa, kde som sa zmienil o praktikách jedného chemického inžiniera, ktorý sa takouto činnosťou zaoberal. V roku 2000 som sa v šiestom čísle časopisu Merkur zmienil o odfarbovaní novinových známok Slovenského štátu a tiež som zberateľov upozornil na výskyt odfarbeného hárčeka Huby (H 128-130) z roku 1997.

Prípadov úmyselného (niekedy aj neúmyselného) odfarbovania alebo menenia farby známok je však viac.

Napriek tomu, že mnohé zistenia sú všeobecne známe a boli už publikované, stávajú sa prípady, keď aj skúsení filatelisti podľahnú túžbe vlastniť nejakú zaujímavú odchýlku a namiesto nej zaradia do svojej zbierky falzifikát.

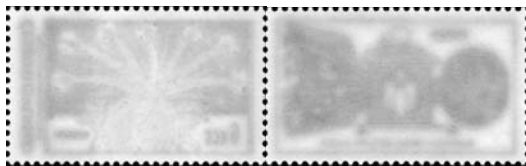

V rôznej literatúre boli tiež spomínané vlastnosti priesvitných umelohmotných fólií v zásobníkoch Pofis, ktoré viazali prísadu luminoforu, ktorá sa pridávala do papierovej hmoty v procese jeho výroby (papier s prísadou Cartax PTT, označovaný ako fl1), a výsledkom

bola zmenená až neidentifikovateľná luminiscencia takto uložených známok.

Rôzne umelohmotné priesvitné fólie a obaly však pôsobia aj na niektoré farby známok. Najznámejším prípadom je známka vydaná v roku 1973 ku Dňu čs. poštovej známky (Pof. 2060). Jednou z hĺbkotlačových farieb tejto známky je **zlatá** farba, ktorá sa pôsobením umelohmotného obalu s mäkkého polyvinilu (najčastejšie predávaného na vkladanie materiálov formátu A 4) zmení **na jasne zelenú** farbu! (obr. na 2. str. obálky).

Ďalším známym prípadom je PA 2092 známky 6 Kčs k výstave Brno 1974 (16 známok a 14 kupónov). Tento formát ho priamo predurčuje na vloženie do takejto fólie. A potom po rokoch zberateľ zistí, že má vlastne raritu, keď známka namiesto zlatej farby má zelenú alebo rozpitú farbu viditeľnú aj z rubovej strany.

Rovnako je to aj so známkou Pof. 2138, keď horná časť známky sa po dlhšom uložení v umelohmotnom obale zmení na zelenú, a sú známe aj ďalšie prípady.

Podobne a ešte so spolupôsobením svetla došlo aj k zmene farby kupónu známky M. Benku, o ktorej píšem v úvode.

Preto pri kúpe rôznych farebných odchýlok treba byť opatrný a hneď neveriť všetkému, čo sa na burzách ponúka. Najmä, ak vás niekto presviedča, že je to zaručene pravé a je toho len niekoľko kusov. A keď už predsa len niečo chcete kúpiť, poraďte sa radšej predtým s odborníkom.

Iným, ale podobným prípadom sú slovenské novinové známky II. emisie s priesvitkou (1940 – 1942). Pred pár rokmi ma jeden významný zberateľ, ktorý má veľmi peknú zbierku Slovenska 1939 – 1945, pozval na prehliadku svojej zbierky. Žiaľ, prekvapilo ma niekoľko falošných pretlačí prvej série a na záver som objavil niečo, čo som predtým nevidel. Štvorbloky spomínaných novinových známok, keď v každom z nich je jedna svetlejšia známka. Predávajúci pre-

svedčil kupujúceho, teda majiteľa spomínanej zbierky, že štvorbloky sú mimoriadne vzácné (obrázok na predchádzajúcej strane). Je to vraj tlačová chyba, ktorá vznikla zlou tlačiarenskou technikou. Vysvetlil som mu, že tieto novínové známky tlačené knihtačou nie je až taký problém odfarbiť, takže stačí odfarbiť jednu známku v štvorbloku – a je na svete rarita, ktorú dôverčivý zberateľ kúpi.

Vážení kolegovia, zberatelia, pri kúpe tzv. lepších známok nielen Slovenska, ale aj Československa a iných štátov, obráťte sa na členov znaleckej komisie, aby vám známku odskúšali, aby ste si boli istí, že známka je pravá.

„Aufdruck echt Kaufmann“

Pretlač prvá Kaufmann – text znaleckej pečiatky v preklade, aj meno Huga Kaufmanna sú známe všetkým zberateľom známok Slovenska 1939 – 1945, ako aj čitateľom filatelistickej literatúry. Vydával časopis Zberateľ a aj kvalitné a populárne katalógy jednotlivých štátov. V roku 1940 vydal aj monografiu známok s pretlačou Slovenský štát 1939 (autorizovaný preklad z nemčiny do češtiny bol prílohou Tribúny filatelistov v roku 1940). Bol nielen obchodníkom, ale aj znalcom, ktorý odskúšal tisíce pretlačených známok, pričom overoval aj známky Československa.

V priebehu posledného roka som od rôznych zberateľov dostal na skúšanie spolu šesť známok (tzv. lepších hodnôt) s pretlačou „Slovenský štát 1939“, na

ktorých boli Kaufmannove značky, a to buď „Kaufmann“ alebo „Aufdruck echt Kaufmann“, pričom pre-

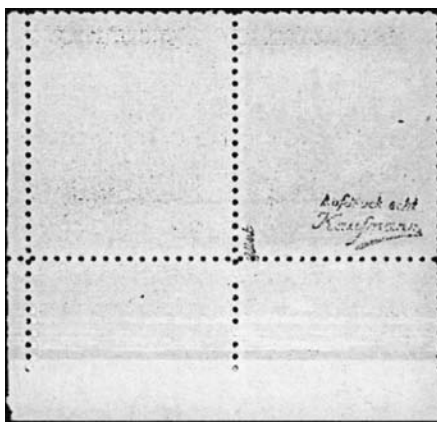
tlače boli falošné! Pretože Hugo Kaufmann bol skúsenejší znalec, nemohol sa pri hodnotení pravosti pretlačiť myliť – aj keď je známe, že každý znalec sa môže zmýliť, ale pri týchto známkach to nepripúšťam! Treba poznamenať, že Hugo Kaufmann mal asi desiatky znaleckých pečiatok a ich odťažky dával na známky vo farbe fialovej alebo zelenej.

Ako vieme, Hugo Kaufmann emigroval (Izrael – USA). Avšak niekedy pred tridsiatimi rokmi som sa od dôveryhodného človeka dozvedel, že Hugo Kaufmann mal brata, ktorý získal nejaké z jeho skúšobných značiek a potom za 20 korún opečiatkoval každému akúkoľvek známku.

Preto chcem oznámiť všetkým zberateľom, ktorí vlastnia známky s pretlačou „Slovenský štát 1939“ označené značkou Kaufmann alebo značkou Aufdruck echt Kaufmann, že im tieto známky preskúšam bezplatne. Požadujem iba priložiť spiatočnú frankatúru.

Dr. Svätopluk Šablatura,

P. O. Box 159, 814 99 Bratislava 1,
Slovenská republika

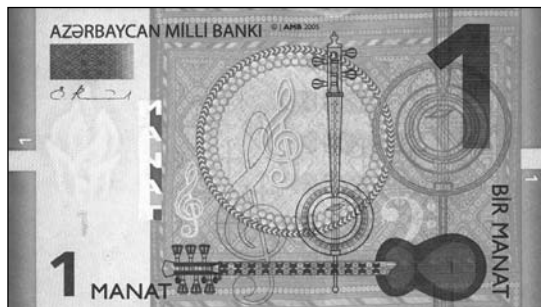
Nové bankovky Azerbajdžanu

Jednou zo Zakaukazských republík bývalého Sovietskeho zväzu je aj Azerbajdžanská republika, ktorá sa osamostatnila v roku 1992. Jej prvým prezidentom bol Gajdar Alijev (bývalý vysoký funkcionár Sovietskeho zväzu – až člen politbyra ÚV KSSZ). Po jeho smrti v roku 2003 prezidentské „následníctvo“ prebral (ako to už v týchto krajinách býva) jeho syn Ilhama Alijev. Zhodou okolností nový mladý prezident prišiel na pozvanie slovenského predsedu vlády medzi prvými zahraničnými návštevami do Bratislavy ako účastník európskej konferencie „Rozšírená Európa: Nová agenda“.

Národná mena Azerbajdžanu má názov *Manat*, ktorý má 100 *gepikov* (tamojších halierov). Medzinárodná skratka azerbajdžanského manatu (plný názov uvádzam

preto, že v islamských krajinách je názov manat je používaný aj v iných krajinách, napríklad aj v Turkménsku) je AZM. Minulý mesiac (jún 2006) sa kurz nového azerbajdžanského manatu podľa oficiálneho kurzového lístka NBS rovnal 32,626 slovenským korunám. Teda 1 AZM = 32,626 SKK.

Azerbajdžanský manat od vyhlásenia suverenity

a zavedenia vlastného obeživa prešiel búrlivým vývojom. Po sovietskom rubli (kopekka) prešiel počas rokov svojho trvania aj hyperinfláciou a až vlni ju aj výmenou obeživa zastavili. Urobili to jednoducho – prečiarknutím štyroch núl. Aj preto je dnes ku slovenskej korune v takom pomere.

Na ukážku uvádzam dve najnižšie papierové platidlá v hodnote 1 a 5 manatov z minuloročnej emisie. Popri papierových bankovkách je v obehu aj 5 mincí s hodnotami v gepikoch.

- pn -

Do 18. písomnej aukcie firma **ZBERATEL** príjima hodnotný a kvalitný filatelistický materiál – známky, celiny, celistvosti

Ponuky prosíme zasielať v písomnej forme (aj elektronickej).

K známkam a celinám treba uviesť katalógové číslo, kvalitu a v prípade potreby položku bližšie špecifikovať; uviesť návrh vyvolávacej ceny.

K celistvostiam treba priložiť fotokópiu (alebo sken), bližšiu špecifikáciu a návrh vyvolávacej ceny.

Na ponuky rovnakým spôsobom odpovieme, spôsob prevzatia materiálu dohodneme individuálne.

Ponuky prijímame do 31. 8. 2006.

Za vydraženú položku je poplatok 10 % z dosiahnutej ceny.

Thajský kráľ - 60. výročie panovania

(Najdlhšie vládnuca hlava štátu na zemeguli)

Mesiac jún bol pre Thajčanov mimoriadne významný, pretože 12. a 13. júna oslavovali 60. výročie nástupu na trón deviateho Rámu Pchúipchon Adundét – kráľa

Thajska, ktorému jeho poddaní vzdávajú poctu ako božstvu.

Počas šesťdesiatich rokov sa mu podarilo získať medzi Thajčanmi obrovský rešpekt, až božskú úctu. Kráľ, ktorý sa ujal trónu ako mladý muž, krajinu previedol cez dlhé obdobia rôznych diktatúr až k demokracii. Narodil sa v Spojených štátoch, študoval vo Švajčiarsku. Dnes si thajský národ krajinu bez kráľa nevie predsta-

viť V minulosti bol vynikajúcim džezovým hráčom na trúbku a jeho skladby sa hrávali aj v rádiu. Za jeho ume-

lecký prínos ho ocenili čestným členstvom Viedenského inštitútu hudby a umení. Rovnako dobre aj maloval, foto- grafoval, sochárčil, písal i prekladal. Úspešný bol aj vedecky, má registrovaných niekoľko patentov na úpra- vu vody.

Najdlhšie vládnuceho panovníka pripomenula aj thajská poštová správa a k výročiu vydala poštové známky, hárček a príležitostné pečiatky. Šesť známok po 3 baht zobrazuje portréty kráľa z rozličných období vlády a na siedmej, za 100 baht, je panovník v slávnostnom kráľovskom habite. Hárček má šesť 100-bahtových známok. Poštové vydania k thajskému kráľovskému jubileu iste potešia aj slovenských zberateľov.

- pn -

Septembrová oslava zberateľstva v Prahe

September patrí v Českej republike zberateľom – predovšetkým filatelistom a numizmatikom.

V tomto mesiaci sa totiž na Výstavisku v Prahe 7 - Holešovicích koná medzinárodný veľtrh Sběratel, ktorý je naj-

väčšou zberateľskou udalosťou

v strednej a východnej Európe. Na tohtoročnom deviatom ročníku v dňoch 15. až 17. septembra sa na ňom predstaví približne 200 vysta-

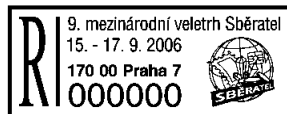
vovateľov z 35 krajín. Po vlaňajšej premiére sa na Pražskom veľtrhu

Sběratel opäť zúčastní slovenská firma Zberateľ, ktorá sa bude prezentovať vlastnou vydavateľskou činnosťou – časopisom Zberateľ, Netto katalógmi Slovensko 1993 až 2005 a albumovými listami Slovensko, Československo a Čechy a Morava. Radi vás v našom stánku privítame. V spolupráci so spoločnosťou Progres partners sme čitateľom zabezpečili vstupenku zadarmo vloženú v tomto čísle.

Aktuálne spravodajstvo z príprav veľtrhu a zoznam vystavovateľov je na internetovej adrese

www.sberatel.info

Prvý filatelistický výstup a pešia pošta Štrbské Pleso – Kriváň (2494 m)

V prebiehajúcom „Roku Ludovíta Štúra“ sa ZSF prostredníctvom Klubu filatelistov 52-51 v Nitre v spolupráci s ďalšími klubmi, jednotlivcami a ZKF, rozhodli umožniť účastníkom výstupu na Kriváň 16. augusta 2006 (ktorým sa pripomína 16. august 1841, keď na vrchol Kriváňa vystúpil Ľudovít Štúr so svojou družinou) a tiež filatelistom dokumentovať tento výstup prostredníctvom filatelistických materiálov.

KF 52-51 a Dom Matice slovenskej v Nitre sústredí vyplatené poštové zásielky od záujemcov, zabezpečí príležitostnú poštovú pečiatku (prípadne kašet) a pešiu dopravu vyplatenej pošty na Kriváň, jej opečiatkovanie a doposlanie na uvedené adresy obyčajnou poštou na Slovensko i do zahraničia (nie doporučené zásielky), zabezpečí predaj frankovaných pohľadníc Kriváňa 16. 8. 2006 priamo na jeho vrchole a tieto môže prevziať na doposlanie. KF 52-51 a MS vytvoria skupinu dobrovoľníkov, ktorí uskutočnia pešiu dopravu pošty na Kriváň a adjustáciu poštových zásielok na vrchole. Každý ďalší záujemca o účasť v skupine je vítaný a môže sa pripojiť na štarte výstupu na Štrbskom plese cca o 6.00 hod. 16. 8. 2006. Poznamenávame, že výstup na Kriváň patrí medzi stredne náročné (4 hod.).

Všetkým účastníkom výstupu ďalej odporúčame, aby si vzali so sebou potrebné zásoby jedla a nápojov, lebo na trase nie je žiadna horská chata ani bufet a aby uzatvorili v komerčnej poisťovni jednoduchú poisťku pre

prípád potreby pomoci zo strany Horskej služby, ktorá je od 1. 7. 2006 hradená využíateľom. Poisťka je v cene 30 - 40 Sk. Taktiež aby mali so sebou frankovanú poštu, ktorú chcú z Kriváňa poslať. Každý účastník výstupu je srdečne vítaný.

Klub filatelistov 52-51, P. O. Box 21, 949 12 Nitra 12

Letecká pošta pri príležitosti 30. výročia letov nad Strážovskou hornatinou

Pri príležitosti 30. výročia letov nad Strážovskou vrchovinou Aeroklub Dubnica nad Váhom pripravuje príležitostnú leteckú prepravu poštu z letiska Slávnica do Ružomberka, prípadne na iné letisko. Organizátor podujatia pripraví pre záujemcov obálky s prítlačou na uvedený let. V deň konania letu bude pošta Slávnica používať príležitostnú poštovú pečiatku. Na spätný let na letisko Slávnica pripraví KF Ružomberok listové zásielky s prítlačou propagujúcou mesto a KF. Zájemcovia o tento druh prepravy pošty nech písomne oznámia počet zásielok a adresu objednávateľa a adresáta. Listové zásielky dostanú s peňažnou poukázkou na zaplatenie manipulačného a poštového poplatku. Za 1. a 2. triedu vo vnútroštátnej preprave a do cudziny podľa platných taríf. Poštovné možno poslať aj s objednávkou v platných poštových známkach. V prípade nepriaznivého počasia môže dôjsť k zmene trasy letu i jeho termínu.

Zájemcovia o tento druh leteckej prepravy pošty odložia svoje objednávky do konca augusta 2006 na adresu: Jozef Korený, Soblahovská 39/81, 911 01 Trenčín. -ky-

KOUPÍM POHLEDNICE „LIEBIG“

Koupím jednotlivé pohlednice i sbírky v jakémkoli jazyce, nejlépe edice
v maďarském, českém, ruském a polském.

kontakt: Věra Mitrengova, telefon: 00420 720 346431, e-mail: vmitrengova@tajmac-zps.cz

Spoločenská kronika

Andrej Kvas (1926 – 2006)

Dňa 29. mája vo veku nedožitých osemdesiatín opustil našu filatelistickú pospolitosť ThB. Andrej Kvas, známy nitriansko-bratislavský filatelista, publicista a vystavovateľ. Rodák z Békešskej Čaby sa po prekonaní mnohých životných úskalí usadil v Nových Sadoch, kde

popri svojej práci evanjelického kňaza začal rozvíjať aj svoju celoživotnú záľubu – filateliu.

Svoj profesionálny záujem o históriu preniesol aj do svojej zberateľskej aktivity – zaujímala ho predovšetkým poštová história Nitry a jej okolia a predznámkové obdobie poštovníctva na Slovensku. Svoje študijné poznatky zhmotnil v spolupráci s tvorcami pečiatárskej monografie (XV), ktorým rád a nezištne poskytol výsledky svojho štúdia a zberateľského úsilia. Popri poštovohistorickom záujme sa zaoberal aj teritoriálnou (Nemecko) a námetovou filateliou.

Vytvoril niekoľko exponátov, ktorými sa zúčastnil na mnohých domácich i zahraničných výstavách a získal, najmä za Poštovú históriu Nitry, aj pozoruhodné hodnotenia. V bývalom Západoslovenskom krajskom výbore

ZSF zastával funkciu predsedu Komisie poštovej histórie a bol aktívnym členom spoločnosti zberateľov kresťanskej filatelie – spolku Sv. Gabriel. Návštevníci výstav, filatelistických, odborných a spoločenských podujatí i výmenných zberateľských schôdzok si iste budú ešte dlho pamätať jeho zanietenosť v odborných diskusiách, rozvážne a povzbudivé slová, neotrasiteľne dobrú náladu a vyžarujúci pokoj, milý pohľad a priateľské gestá; tým všetkým nás „častoval“, keď mu jeho povinnosti dovoľovali prísť medzi nás. Venujme nášmu filatelistickému priateľovi tichú spomienku a zachovajme jeho svetlú pamiatku.

M. Bachratý

Ing. Vendelín Sabol už nie je medzi nami

Dňa 16. júna 2006 zomrel po ťažkej a dlhej chorobe vo veku 85 rokov zakladajúci člen KF 54-32 vo Vranove nad Topľou Ing. Vendelín Sabol. Od zrodu klubu stál takmer 20 rokov na čele ako predseda. Po odchode do „funkcionárskeho dôchodku“ bol zvolený za doživotného čestného predsedu klubu.

Za obetavú funkcionársku prácu, ale najmä za prácu s mládežou mu bol udelený Čestný bronzový odznak ZSF.

V osobe Ing. Vendelína Sabola strácajú filatelisti z Vranova nad Topľou obetavého a dobrého kolegu a priateľa.

Češť jeho pamiatke.

Výbor KF 54-32 Vranov nad Topľou

Nordická mytológia

Švédska pošta vydala 29. 3. 2006 v hárčeku dvojicu príležitostných známok, ktoré sú venované dvom legendárnym postavám švédskej mytológie. Táto emisia je už druhou časťou spoločných vydaní ôsmich poštových správ nordických štátov – od Grónska až po Fínsko.

Samotná príroda je bohatým zdrojom povestí, mýtov a legend. K mytickým lesným bytostiam patrí Skogsra-

et, lesná siréna, ktorá má spredu výzor krásnej ženy, lákajúcej mužov do lesa a do záhuby. Podľa tradície je znázornená s chvostom, má však dutý chrbát. Ovláda mnohé zvieratá v lese a známa je aj pod inými menami, napr. Skogfru alebo Skogsnuva.

Druhou lesnou bytostou je Necken, nebezpečný nadprirodzený vodný muž. Známkou ho predstavuje v stave zúfalstva s vytrhnutým srdcom. Navždy stratil svoju dušu. Treba ho vnímať ako nebezpečného, lebo sa snaží ľudí utopiť. Husle v jeho ruke pripomínajú jeho muzikálnosť, avšak ten, kto tancuje pri jeho hudbe nebude schopný nikdy prestať (obr. na 2. str. obálky).

Obidve známky majú nominálnu hodnotu 10 KR, zodpovedajúcu poštovnému 1. triedou v medzinárodnom styku. Vytlačené sú kombináciou jednofarebných hĺbkotlačí so štvorfarebným ofsetom. Prekvapením pre zberateľov je zakomponovanie mikrotextov do známkových obrazov, ktoré sú čitateľné pod lupou.

Ivan Lužák

Ludovít Fulla – maliar, grafik, scénický výtvarník a ilustrátor

Ludovít Fulla

Narodil sa 27. 2. 1902 v Ružomberku. Navštevoval súkromnú maliarsku školu Gustáva Mallého v Bratislave, neskôr, v rokoch 1922 – 1927 študoval na Umeleckej priemyselnej škole v Prahe u prof. Arnošta Hofbauera a u prof. F. Kyselu monumentálne a dekoratívne maliarstvo. Tam sa spoznal s Mikulášom Galandom. V r. 1927 učil na meštianskej škole v Senici, v r. 1928 – 1929 pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziu v Malackách. V r. 1929 až 1942 vyučoval najprv na Škole umeleckých remesiel v Bratislave, kde viedol aj maliarsku školu a detské maliarske kurzy, potom od roku 1939 na priemyselnej škole v Bratislave. V rokoch 1949 až 1952 bol vedúcim oddelenia dekoratívneho a umeleckého maliarstva na VŠVÚ v Bratislave, v rokoch 1956 až 1962 žil v Žiline a od r. 1962 v Ružomberku.

V prvom období svojej tvorby sa venoval najmä knižnej grafike, od r. 1924 prispieval ilustráciami do časopisu DAV a do humoristického časopisu Dereš. Prvýkrát vystavoval so Spolkom slovenských umelcov v Martine v r. 1924. Po príchode do Bratislavy spolupracoval s M. Galandom, keď mali aj spoločný ateliér. Spoločne vydali (1930 – 1932) *Súkromné listy Fullu a Galandu* (štyri zošity s ukážkami svojich prác), v ktorých predstavili vlastnú absolutisticky formulovanú modernistickú doktrínu a ktoré sú prvým manifestom moderného umenia na Slovensku. Od konca 20. rokov a v 30. rokoch sa Fullovo dielo vyznačovalo pôsobením moderného európskeho umenia (ruská avantgarda, Bauhaus, P. Klee, M. Chagall). Témy a inšpiráciu čerpal z prostredia slovenskej dediny a dekorativizmu ľudového umenia. Zároveň sa venoval grafickej tvorbe, vytváral farebné drevořety, farebné a kolorované linoryty i litografie, ako aj typografiu a tvorbu plagátov. Je zároveň považovaný za priekopníka modernej knižnej grafiky na Slovensku. V období rokov 1930 – 1940 sa venoval aj scénografii pre SND a návrhom nástenných malieb *Požehnanie statku*, *Vyhnanie z raja* a *Pieseň a práca* pre kostol v Klížskom Hradišti (dnes Veľký Klíž), ktoré predstavujú vrchol tvorby tohto obdobia.

V päťdesiatych rokoch nesúhlasil s oficiálnou dogmou socialistického realizmu a utiahol sa do ústrania. Od r. 1952 vytváral ilustrácie k Slovenským ľudovým rozprávkam od P. Dobšinského, ktoré vyšli v niekoľkých vydaniach.

Po roku 1957, keď vytvoril triptychy *Polnohospodárstvo v minulosti*, *Roľnícka svadba* a *Polnohospodárstvo dnes*, nastala postupná rehabilitácia jeho tvorby a podľa jeho návrhov boli vytvorené viaceré gobelíny. Jeho povojnové dielo sa vyznačuje montážou osobitých dekoratívnych, plošne pôsobiacich znakových geometrických foriem, pripomínajúcich piktogramy a je charakteris-

tické žiarivou farebnosťou.

V roku 1967 bola podľa jeho návrhu vytvorená mozaika *Tradícia* na výstave Expo v Montreale. Získal viaceré medzinárodné ocenenia, bronzovú medailu za divadelné návrhy na Trienále užitočných umení v Miláne (1936), Grand Prix za obraz *Pieseň a práca*, striebornú medailu za scénické návrhy na Svetovej výstave v Paríži (1937) a zlatú medailu za tapisériu vytkanú podľa obrazu *Pieseň a práca* na výstave Expo 1958 v Bruseli. Ocenený bol aj mnohými štátnymi cenami a vyznamenaniami. V roku 1963 bol vymenovaný za národného umelca. Prvá jeho súborná výstava bola v SNG v r. 1965 – 1966. V roku 1969 bola v Ružomberku otvorená galéria nesúca jeho meno. Ludovít Fulla zomrel 21. 4. 1980 v Bratislave, pochovaný je v Ružomberku.

Dielo Ludovíta Fullu je príkladom organického spojenia modernosti a súčasnosti s národnou tradíciou. V známkovej tvorbe sa prvýkrát s jeho dielom stretávame v roku 1966 v úvodnej sérii emisného radu Umenie (Poč. 1578), v roku 1968 vyšlo šesť známok s jeho ilustráciami Slovenských rozprávok, v roku 1972 reprodukcia jeho kolorovaného linorytu *Toaleta* a v roku 1978 opäť v emisnom rade Umenie známa olejomalba *Sen na salaši*. V roku 1998 vyšla na slovenskej poštovej známke reprodukcia jeho diela *Rybári* z roku 1930.

(-pem-)

Literatúra: Encyklopédia Beliana

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

keď vyhodnotenie piateho kola našej súťaže o Kvet Zberateľa prinieslo zaujímavú „tlačenicu“ na prvých pozíciách, pričom až štyri príspevky sa striedali vo vedení a rozhodli až posledné hlasy, tak šieste kolo začínalo mať suverénneho víťaza už v „polčase“. Víťazstvo tretieho pokračovania príspevku Známk a známková grafika bolo také výrazné, že získal takmer dvojnásobný počet hlasov ako Malá škola numizmatiky na druhom mieste. Tretí najviac hodnotený príspevok sa zaoberá vlakovou poštou Bratislava – Spišská Nová Ves. Na štvrtom mieste sú až tri príspevky s rovnakým počtom hlasov – o hárčeku Človek a lety do vesmíru, o poplatkových lístkoch a o zvieratách v službách človeka. Na piatom mieste zaujali regióny Talianska. Všetky tieto zistenia pomôžu vytvárať obsahovú náplň ďalších čísiel, pričom sledujeme aj dlhodobú štatistiku budujúcich tém a pochopiteľne hľadáme ďalšie námety a potenciálnych autorov.

Počet vašich odpovedí sa opäť priblížil k päťdesiatke, dostali sme 47 vašich hlasov a za všetky ďakujeme.

Príspevky na prvých šiestich miestach (spolu 9) v tomto kole získali takmer 90 % všetkých vašich hlasov. Príspevky na ďalších miestach získali jeden až osem hlasov. Bodovalo spolu 15 príspevkov (rovnako ako v predchádzajúcom kole). Na prvú otázku správne odpovedalo všetkých 47 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 45 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 6. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 47 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 1 Kčs, Pof. 1578, „Regrút“ z emisie Umenie 1966.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a na ktorej slovenskej známke je mesto, v ktorom je galéria nesúca meno tohto umelca“, mala byť: Autorom diela je Ľudovít Fulla, galéria nesúca jeho meno je v Ružomberku, ktorý je na slovenskej známke č. 3.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v júnovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich (36) jednoznačne víťazstvo prisúdili **A Paulinyovej** za príspevok **Známk a známková grafika (3)**. Za šieste pokračovanie **Malej školy numizmatiky** získala **E. Minarovičová** s počtom

19 hlasov druhé miesto. **M. Bachratý** za **Vlakovú poštu Bratislava – Spišská Nová Ves** získal 14 hlasov a tretie miesto. Na štvrtom mieste a po 12 hlasov dostali príspevky **M. Gereca o hárčeku H 1308**, **D. Evinica o poplatkových lístkoch** a **J. Soľavu o zvieratách v službách človeka – Hovädzí dobytok**. **I. Lužák** získal za príspevok o **Regiónoch Talianska** 10 hlasov a tým piate miesto. Na šiestom mieste (9 hlasov) je ďalší príspevok **I. Lužáka: Bájne železnice**. Siedmu priečku s ôsmimi hlasmi obsadil príspevok **Smutné spomienky na hlad a biedu po 1. svetovej vojne na numizmatických pamiatkach**. **J. Korený** za príspevok **Slováci v štyroch pozorovateľských misiách OSN v Angole** získal 6 hlasov.

Ďalšie hlasy (1 až 4) súťažiaci priznali ešte ďalším štyrom príspevkom.

Výhercami šiesteho kola V. ročníka súťaže sú **Viktor Šteffek zo Senice** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Eva Kozáková, Rimavská Sobota** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 8. – augustové KOLO SÚŤAŽE

Do 8. kola 5. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a na ktorej slovenskej známke je mesto, v ktorom je galéria nazvaná po tomto umelcovi.

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v augustovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **31. augusta 2006**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Redakcia

Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach (1)

V súvislosti so 100. výročím narodenia a 20. výročím úmrtia Emila Belluša (1899-1979) Zberateľ č.10/1998 uverejnil článok o tomto významnom slovenskom architektovi. Bol doložený jednou pohľadnicou. V tom čase som nevedel pohľadnicami doložiť niektoré veľmi známe objekty, tvoriace charakteristické črty (architekti tomu hovoria znakové objekty) miest, v ktorých Bellušove stavby stoja. S odstupom ôsmich rokov predkladám filokartistickej verejnosti a ďalším záujemcom niekoľko pohľadníc s jeho stavbami a pokúsim sa niektoré aj charakterizovať. Poznamenávam, že predkladané pohľadnice neobsahujú všetky jeho stavby. Niektoré preto, že sa na nich nevyskytujú alebo preto, že nie všetky som dokázal identifikovať. A keďže nie som stavbár, môžu sa vyskytnúť aj nepresnosti v charakteristike stavieb. Osobnosť a všestrannosť národného umelca Emila Belluša bola dosť podrobne predstavená už v spomutom príspevku, preto tento príspevok bude zameraný predovšetkým na pohľadnice, a to Bratislavu, Trnavu a Piešťany. Prvé pokračovanie sa týka Bratislavy.

Bratislava

Prvými stavbami architekta Belluša v Bratislave boli objekty Slovenského veslárskoho klubu, teda loďnica (obr. 1) a stanica propelleru na ľavom brehu (obr. 2). Moderná polyfunkčná budova veslárskoho klubu postavená v blízkosti koryta Dunaja na jeho pravom brehu je z roku 1930. Slúžila na

uskladnenie lodí a ich príslušenstva, predovšetkým v mimosezónnom období. Tiež na vykonávanie ich údržby a opráv. Súčasťou stavby boli tréningové priestory - telocvičňa, šatne s príslušenstvom a klubové spoločenské priestory. Objekt pôsobí navonok dosť členito,

čomu sa autor v ďalšej svojej činnosti vyhýbal. Charakter funkcionalistického poňatia stavby je už zrejмый tvarovou strohosťou objektu. Vstupný areál k nástupišťu propelleru má tvar širokého obráteného U. Je to základná nosná konštrukcia celej stavby. Pod ním v ľavej časti sú pokladne a ďalšie prevádzkové priestory pre zamestnancov. Tieto sú z ľahkých konštrukčných materiálov bez nosnej funkcie. Celý objekt pôsobí ľahko a vzdušne, na tie časy možno ultramoderne.

Ďalšími Bellušovými realizáciami sú objekty na dolnej časti námestia SNP, oproti

Manderlovmu domu. Na pohľadnici (obr. 3) rohu námestia SNP vidno dve vyššie budovy a medzi nimi jednu nižšiu. Ide o komplex „družstevných domov“ vyprojektovaných v roku 1934 a následne aj vybudovaných.

Na pohľadnici na obr. 4 je budova Ústredného družstva (na streche vidno písmená „ÚD“). Jej znakovým prvkom je obdĺžnik. Zdanlivú fádnosť vyšších poschodí Belluš vyvážil architektonickým riešením vstupného portálu a prvého poschodia. Teda tej časti budovy, ktorá je „na očiach“. Na pohľadnici na obr. 5 je „slepá pasáž“ slúžiaca na obchodnú a reštauračnú činnosť. Pohľad je smerom von z pasáže a na náprotivnej strane námestia sa rysuje prízemie a 1. poschodie „Manderláku“. Ústredné družstvo malo pôvodné sídlo v Bu-

ako budova ÚD. Stredná budova bola po 2. svetovej vojne prestavaná do výšky krajných budov. Družstevné domy sa stali neodmysliteľnou súčasťou námestia SNP, a tak ako na pohľadniciach aj v skutočnosti pôsobia veľmi esteticky. Ak si uvedomíme, že inžinier Belluš mal vtedy iba 34 rokov, je skoro neuveriteľné, že získal zákazku na takom exponovanom mieste. A pracoval nepretržite ďalej. Ved už v roku 1936 predložil projekt na budovu Slovenskej národnej banky, na rohu Štúrovej a Gorkého ulice. Dnes v nej sídli Generálna prokuratúra SR (obr. 6).

Postavená bola v rokoch 1937 - 1938. Budova pôsobí

dôstojne a nedobytné, ako sa na bankový dom v Európe patrí. Použitý materiál na fasádu znásobuje jej

dapešti. V roku 1919 malo centrum v Žiline a neskôr sa presťahovalo do Bratislavy. Spoločnosť Agrasol, ktorá tam tiež sídlila, bola jednou z aktivít ÚD. Družstvo bolo zlikvidované v rokoch 1950 - 53. V druhej z vyšších budov „družstevných domov“ sídlilo aj Roľnícke družstvo, predchodca Roľníckych skladištných družstiev (RSD, ktoré po socializácii tvorili základ PNZP). Aj táto budova je charakterizovaná tými istými prvkami a vlastnosťami

mohutnosť a stabilitu. Predsadené piliere v čelnej stene sú typickou ukážkou funkcionalizmu, ktorý kladie dôraz na to, aby forma vyjadrovala funkciu. V tomto prípade je zrejme, že stĺpy sú nosné a nie sú „ukryté“ v stene.

Prvou povojnovou prácou Emila Belluša v Bratislave, už ako profesora Stavebnej fakulty SVŠT, bol projekt rekonštrukcie Novej radnice z roku 1947. Budova pôvodne slúžila ako kláštor jezuitov, neskôr tam bola „najkrajšia kaviareň v celom Uhorsku“ a do prestavby aj kino Elite. Mesto sa teda rozhodlo budovu prestavať na radnicu. Belluš chcel zachovať aj predný múr, čo sa však pri realizácii, ktorá prebehla v rokoch 1949 - 1951 nepodarilo. Hmota budovy aj štruktúra jej prednej steny sa však zachovali. Radnica je na obr. 7. Pri porovnaní s pohľadnicami z predvojnového a medzivojnového

obdobia zistíme, že nová radnica sa zdá len v novom kabáte, napriek tomu, že stavba hlavne po statickej stránke má novú konštrukciu. (Kiežby aj terajší architekti tak rešpektovali osadenie nových stavieb do jestvujúcej zástavby).

Tvorivý elán dekana stavebnej fakulty, profesora Belluša, vtedy už i autora základných učebných textov a knižných publikácií o architektúre a pozemnom staviteľstve, pokračoval. V roku 1949 bol dokončený projekt hotela Devín. Luxusný hotel s komplexnou vybavenosťou, s komfortom kuchynských a reštauračných kapacít. Nový pohľad na komfort hotelového ubytovania, izby s balkónmi a reštauračné terasy, zatienili v tom čase ešte zavedenú „starú klasiku“, ktorú neakceptovala nastupujúca mladá generácia. Po jeho dokončení v 50. rokoch stal sa hotel Devín jedničkou na Slovensku. Prvý získal názov a kategorizáciu Interhotel. Je na obr. 8. Fasáda je už viac štruktúrovaná oproti iným Bellušovým stavbám. Potvrdzuje to, že neskľzol k vulgárnemu ekonomizmu, ale rozvíjal umelecký vklad vo funkcionalizme.

V medzivojnovom období sa na Slovensku zvyšoval tlak na založenie vysokej školy technického smeru. Bolo rozhodnuté, že VŠT bude v Košiciach, kde sa aj v roku 1937 ustanovila. Po maďarskom zábore v roku 1939 sa VŠT presťahovala do Brati-

slavy. Bratislava už v tom čase mala deficit objektov pre rôzne vládne a štátne inštitúcie a stavba nových bola nevyhnutná. Veci sa ujali aj organizátori vysokého školstva na Slovensku a dekan Stavebnej fakulty a vedúci Ústavu pozemných stavieb, Emil Belluš bol k dispozícii aj so svojim štábom. Projekt bol dokončený v roku 1950. Jedna z prvých budov vysokoškolského komplexu je na obr. 9 (Fakulta architektúry). Stavbu neskôr teoretici architektúry klasifikovali ako emocionálny funkcionalizmus. Okrem dovtedy uplatňovaných základných geometrických tvarov sú uplatnené krivky vo vzájomne proti sebe postavených rovinách.

Ako som už v úvode uviedol, tento prehľad

realizovaných stavieb Emila Belluša v Bratislave nie je kompletný. Podielal sa aj na bytovej výstavbe, na výstavbe internátov (Mladá garda - 1954) a na ďalších projektoch v spolupráci s inými architektmi. Predpokladám, že bratislavskí filokartisti môžu tento príspevok doplniť. Len sa tu žiada poznamenať, že dielo architekta Belluša ho zaraďuje medzi špičkové osobnosti poprevratovej slovenskej architektúry, ktoré má čo povedať aj terajšej generácii architektov a oslovuje odborníkov aj v zahraničí. O tom napovedia viac aj príspevky o Trnave a Piešťanoch. V kútiku duše verím, že oslovuje aj filokartistov a záujemcov o regionálnu históriu.

Alex Urminský

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulky úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍČ,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,

0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk

Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 I. Každý druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 I Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, 1. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínu) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA I Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVIČE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné I Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/I, 1. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani I Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Študentský domov Poľnohospodárskej univerzity MLADOST • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Stoly a vstup bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 hod. Pošta Poprad 2, zasadacia na 2. poschodí ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Lip-tovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý

párny týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA I Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** • VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎0905 547 950, 0911 547 950 ☐(R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➡ 5. august 2006 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 19.8., 9.9., 30.9.

➡ 6. august 2006 KYS. NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV starožitností a iných zberateľských odborov spojené s aukciou od 8.00 hod. v galérii Mlyn Antik v Radoli. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 3.9., 1.10. Info: ☎0904 526 563.

➡ 19. august 2006 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 9.9., 30.9.

➡ 19. – 20. august 2006 KOŠICE

• **ZBERATELSKÉ LETO V KOŠICIACH** •
III. MEDZINÁRODNÁ BURZA VŠETKÝCH ZBERATELSKÝCH ODBOROV spoluporiada košická pobočka Slovenskej numizmatickej spoločnosti v Kongresovom a spoločenskom centre hotela Kohal (Ferrocenrum, Tr. SNP 61, Košice, od 8.00 do 15.00 hod. Možnosť ubytovania. Info: ☎055 / 623 4138, 0908 108287, e-mail: vystavy@kvs.sk, recepcia@hotelkohal.sk

➡ 27. august 2006 LUČENEC

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE • Hotel Pelikán (pri tržnici) od 8.00 do 12.00 hod. Ďalšie termíny v roku 2006: 24.9., 29.10. Info: ☎047 4392 266.

➡ 2. september 2006 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATELOV mincí, významenani, pohľadníc, odznakov a telefónnych kariet. ObKa/S, Vajnorská 21, od 8.00 do 12.00. hod. Info: Ivo Fojtik ☎ 031 /562 5132. Ďalšie stretnutia 7.10., 2.12.

➡ 3. september 2006 KYS. NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV starožitností a iných zberateľských odborov spojené s aukciou od 8.00 hod. v galérii Mlyn Antik v Radoli. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 1.10. Info: ☎0904 526 563.

➡ 9. september 2006 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 30.9., 4.11., 9.12.

➡ 15. september 2006 MALACKY

ZBERATELSKÁ BURZA všetkých odborov v Spoločenskom dome MCK, Mierové nám., od 8.00 do 12.00 hod. Info: Mgr. A. Pašteka, Bernolákova 2423/24, 901 01 Malacky.

➡ 15. september 2006 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE všetkých odborov v Gymnázii sv. Andreja na Nám. A. Hlinku od 8.00 do 12.00 hod. Stoly pre hostí zdarma.

➡ 16. september 2006 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr.Mládeže 1. ☎ 0905 267 519. Ďalšie stretnutie 28.10.

➡ 17. september 2006 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ ZBERATELSKÉ STRETNUTIE všetkých zberateľských odborov; budova INGEO, Bytčická 16 (smer Rajec – Prievidza), 7.00 – 12.30. hod. ☎ 0903 649 157, 0904 182 373. Ďalšie stretnutie 19.11.

INZERCIÁ

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelistov Košice **prijmu a zašlú výbery do kolovania.** Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-186

■ **SPOLAHLIVÉ DODÁVKY NOVINIEK ČR,** 1 Kč = 1,35 Sk + poštovné, pre KF aj jednotlivcov. Tiež novinky Francúzska a všetkých jeho teritórií v cene 1 € = 52 Sk (nominál). D. Polan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad. Platí stále. Z-187

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-188

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk Z-189

■ **PREDÁM** lacno nový **katalóg** Michel Deutschland 2004. Pôvodná cena 25 €. ☎ 0903 463 504. Z-190

■ **LIKVIDUJEM** rozsiahlu **zbierku známok** celý svet, ★ a ☉. Zoznam zašlem na požiadanie. ☎ 00420 777 590 324. Jan Marek, Lublaňská 7, CZ-120 00 Praha 2. Z-191

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny** GSM Orange „Star Wars-Episode III“. ☎ 0908 14 65 59 Z-192

■ **PREDÁM** katalóg **Michel Deutschland** 2005/2006 alebo vymením za ★ známky Slovenska v nominálnej hodnote 800 Sk. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z-193

■ **MENÍM** ★ a ☉ známky, aj 100 za 100. Korešp. H, R, Q, D. Demendy Ferenc, Str. Heine Nr. 4, ap. 14. 300 041 Timisoara, Romania. Z-194

■ **PREDÁM pohľadnice** Ružomberka, kúpeľov Sliač, Trenčianske Teplice ☎ 0905 33 22 62 Z-195

■ **PREDÁM známky, celistvosti, celiny** a ďalší filatelistický materiál - ČSR I., ČSR II., Slovenský štát, SR od r. 1993, ČR. Vhodné aj pre obchodníkov. Záujemcom pošlem zoznam. Cena dohodou. Tel. 055-6361909, v prac. čase 055-2295655, e-mail gerc.miro@pobox.sk Z-196

■ **PREDÁM** väčšie množstvo **odznakov** A. Hlinku. ☎ 0905 332 262 Z-197

■ **VYMENÍM Bl.2 Liechtenstein** a **Bl.18 Helvetia** za Slovenský štát č. 19b a č. 20. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z-198

■ **KÚPIM Slovensko** ★★ č. 2 (makulatúru) s DCH 2/23, č. 3

VCH s DCH 2/17, č. 5 VCH s nedotlačou vpravo, č. 138 VCH a č. 206 VCH. Marian Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné-Z-199

■ **VYMENÍM** ★★ č. 65 s posunom a dvojitou tlačou červ. farby za dvojtitú tlač modrou s DCH 8. Marian Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné Z-200

■ **PREDÁM trenčiansku balónovú poštu.** M. Machara, Rázusova 20, 911 01 Trenčín. Z-201

■ **KÚPIM** ☉ 1. **aerogram CAE 1** a Medzinárodný odpoved. kupón s ☉ do 12.1994. M. Machara, Rázusova 20, 911 01 Trenčín. Z-202

■ **PREDÁM vreckové kalendáriky** ako celok od roku 1941, rozpracovanú zbierku TK Slovensko, Česko. Zoznamy rokov, kusy, zašlem oproti známke. T.č. výmena alebo jednotlivý žánr má prednosť. Ponuku vymením za mince, medaily, vyznamenania, odznaky. Ponúkajte – odkúpim. ☎ 052/7743010 Z-203

■ **DÁM VIAZANÉ ČASOPISY FILATELIE** ročníky 1967 až 1992 (i jednotlivito za PH materiály do r.1954, balíkovy sprievodky (veľký skart) a listiny s kolkami. Dušan Evnin, Poľská 4, 040 01 Košice Z-204

■ **KÚPIM DCH** na známkach Hradčany ★★ alebo ★. ☎ 0910 270 632 Z-205

■ **PONÚKAM Slovensko COB, CDV, PT** (čiernotlače), NL, ZNL, za 50% ceny podľa kat. ERVO 1993-2000. Aj ZZ za nom. -10%. Dohoda možná. Zoznam na požiadanie pošlem. Jozef Hudáč, Dumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037 733 39 02. Z-206

■ **KÚPIM rozpracovanú fil. zbierku** len ★★ známok na tému kaktusy. FDC, celiny, celistvosti a ☉ sú vítané. Ponuky pošlite na e-mail: huno136@pobox.sk Z-207

ČO PIŠU INÍ

■ SPRÁVY SFZ č. 186 (2/2006)

Druhé tohtoročné číslo informačného bulletinu Slovenského filumenistického zväzu v úvode informuje o 10. ČK SFZ 13.5.2006 v Bratislave. Predseda SFZ píše postrehy z jarnej burzy v Sušiciach a o slovenských novinkách. O jednej vyriešenej záhadе a zaujímavostiach zo sveta sa zmieňuje M. Guspan. V krátkych správach V. Gajdoš uvádza aj zoznam bývalých zápalkárni na území dnešného Slovenska. Záver tvorí ponuka a inzeráty.

(-pem-)

V zberateľských odboroch
**FILATELIA, POŠTOVÁ HISTÓRIA, NUMIZMATIKA,
POHLADNICE a STARÉ TLAČOVINY**

**SPOLOČNOSŤ DARABANTH, GMBH,
ORGANIZUJE PRAVIDELNÉ AUKCIE.**

*Písomnú (prostredníctvom internetu) dvakrát mesačne,
medzinárodnú salóvu dvakrát ročne.*

**NA NAŠU STRÁNKU
www.darabanth.hu**

MOŽNO PONUKY POSIELAŤ NEPRETRŽITE.

V našej Web predajni sú denne aktualizované položky maďarských a zahraničných známok, noviniek, pohľadníc, starých mincí a bankoviek.

Z uvedených oblastí preberáme aj aukčné položky alebo ich odkúpime.

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➤ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376 35,-
Čad 2004, Mačky domáce, BI (9) 65,-
Čad 2004, Štekajúci maznáčikovia PL (9) 65,-

Čína 1995, Kvety, 2600-03 25,-
Čína 1995, Zimná príroda, 2589-90 10,-
Čína 1995, Koala a Panda veľká, 2630-31 36,-
Čína 1995, Hist. predmety z Tibetu, 2632-35 25,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 € 30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne
- olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 € 30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne
- olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 € 30,-
Fiji 1997, Vzácný druh netopiera - WWF, 812-815 175,-
Fiji 1997, Vzácný druh netopiera - WWF, PL 350,-
Fiji 1998, 80 rokov kráľovskej letky, 847-850 140,-
Fiji 2000, Chránené chrobáky, 912-915 120,-
Fiji 2000, LOH Sydney, 940-943 155,-
Fiji 2001, Rôzne druhy holubov, 970-973 155,-
Filipíny 2004, Sovy, WWF (4) 95,-

Francúzska Antarktída 1987, Plachetnica
- J. B. Charcot, 228 150,-
Francúzska Antarktída 1987, Org. výskum
zemskej kôry, 229 180,-
Francúzska Antarktída 1988, 40 r. 1. francúzskej
expedície, 231 235,-
Francúzska Antarktída 1988, Ostrov tučňakov, 237-38 180,-

Kazachstan 1998, Čierny bocian, plameniák
brodivé vtáky, 226-28 86,-
Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31 86,-
Kokos Isl. 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina
a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1 90,-
Kongo 2004, Lokomotívy, vlaky, BI (9) 65,-
Kongo 2004, Motýle, BI (9) 65,-
Kongo 2002, Motýle, PL (9) + 2 H 99,-
Kongo 2004, Orchidey, PL (9) 65,-

Malta 1981, Vtáky, 624-627 65,-
Moldávia 2005, Hady, jašterice, korytnačky, 4+H 120,-
Niue 2001, Motýle, 955-958 110,-
Norfolk Isl. 1982, Plachetnice, 289-94 95,-
Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305 95,-
NSR-Berlin 1977, Kvety, 556-559 40,-
NSR-Berlin 1980, Kvety, 629-632 60,-

NSR-Berlin 1981, Kvety, 650-653 60,-
Papua and New Guinea 1962, Mapa Pacifiku, 43-45 255,-
Paraguay 1970, Krížová cesta, 2017-23, bez leteckých 15,-
Paraguay 1970, Umenie - kytice,
(Renoir, Monet...), 2092-98 15,-
Paraguay 1970, Umenie - A. Dürer, 2117-23 bez leteckých 15,-
Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy,
(Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94 35,-
Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34 35,-
Paraguay 1972, Fauna, 2385-91, bez leteckých 15,-
Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801 40,-
Paraguay 1975, Umenie (Velazquez, Watteau,
Rembrandt...), 2646-53 40,-
Paraguay 1975, Fauna, 2664-71 30,-
Paraguay 1976, Mačky, 2765-72 30,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Polsko 1989, Apollo 11, 3206A - hárček	45,-	1241, 10. Európske rozhovory, Viedeň	9,-
Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €	35,-	1242, Šport - hod kladivom	6,-
Polsko 2006, ZOH Turín 2006, zn+k	40,-	1243, Kongres na ochranu rastlín	
Rakúsko:		- Mandelinka zemiaková	10,-
1202, 100 r. GR pošt a telegrafov	5,-	1244, Poľnohospodársky veltrh	6,-
1203, 50 r. úmrtie poetky M. Ebner-Eschenbach	10,-	1245, Lokomotíva Hall 1860	12,-
1204, 200 r. viedenského Prátra	5,-	1246, Románske fresky, Lambach-Kristus	6,-
1205, 10 r. výr. úmrtia architekta J. Hoffmanna	10,-	Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom	30,-
1206, Umelecká výstava - erb Viedenského Nového mesta	5,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1207, 150 výr. Národnej banky Rakúska	10,-	W. Disney - povolania v školstve	65,-
1208, 120 r. Viedenského spolku ochr. zvierat	6,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1215, Medzinárodný veltrh-Wels 1966	12,-	W. Disney - povolania odborné a vedecké	65,-
1216, 200 výr. úmrtia kartografa P. Anicha	10,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1217, Medz. kongres pracovného lekárstva	10,-	W. Disney - ochrancovia zákona	65,-
1222, 10 r. Rak. spolku na ochranu detí	10,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1229, Deň známky 1966	12,-	W. Disney - povolania prímorské	65,-
1230, Erb vysokej školy v Linzi	8,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1231, 100 r. Viedenského krasokor. zväzu	10,-	W. Disney - povolania v obchode	65,-
1233, 100 r. valčíka Na krásnom modrom Dunaji	10,-	St. Tome E Principe 1980, K 10. výročiu výstupu	
1234, 100 r. nar. spisov. a básnika K. Schönherra	10,-	na mesiac, 650, (BI 45), 15 €	180,-
1235, MS v hokeji 1967	9,-	Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov	
1236, 125 r. Viedenských filharmonikov	9,-	s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)	20,-
1237, Deň matiek	7,-	Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 €	50,-
1238, Výstava Gotika v Rakúsku	10,-	Yemen 1970, MS vo futbale Mexico '70, BI 191	50,-
1239, Výstava Salzburgské klenoty	12,-	Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45	60,-
1240, Umenie - O. Kokoschka	6,-	Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83	95,-
		Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 €	40,-

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.
Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ☉

Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (2)	22,-
Benin 2003, Vodné vtáctvo BI (3)	25,-
Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-
Benin 2003, Život v koralovom mori, PL (3)	25,-
Fujeira 1971, Apollo 14, (5 páska)	18,-
Kongo 2005, Africká fauna, BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-
Kongo 2005, Rôzne vtáky BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Kačky a divé mačky BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Tukan BI (4) + H	25,-
Kórea 1976, Lokomotívy, PL(7+K)	21,-
Kórea 1976, Rôzne druhy bažantov, PL(7+K)	21,-
Kórea 1978, MS vo futbale Argentína, PL(4)+H	22,-
Kórea 1978, História MS vo futbale	
1930-1978, PL(12)+H	46,-
Kórea 1978, Námorné lode, PL(5+K)	18,-
Kórea 1979, Včela medonosná, H (3)	10,-
Kórea 1979, Ruže, PL(6)	18,-
Kórea 1979, MS v stolnom tenise, PL(6)	18,-
Kórea 1980, MS vo futbale 1978-82, PL(4)+H	22,-

Kórea 1980, 50 r. preletu Zeppelinu cez Sev. pól, PL(4)+H	35,-
Kórea 1981, MS vo futbale España '82, PL(6)+H	28,-
Kórea 1982, Futbal MS España '82, PL(4)+H	25,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 blok)	80,-
Kuba 1995, Vtáctvo na ostr. „Cayo Coco“ (6)	18,-
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4)	15,-
Kuba 2003, Polárna fauna,	
Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-

Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3)	25,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2)	22,-
Mozambik 2001, I. Umenie - F. Goya, H	14,-
Mozambik 2001, II. Umenie - P. Picasso, H	14,-
Mozambik 2001, III. Umenie - G. Klimt, H	14,-
Mozambik 2001, IV. Umenie - H. Matisse, H	14,-
Mozambik 2001, V. Umenie - A. Dürer, H	14,-
Mozambik 2001, VI. Umenie - S. Dali, H	14,-
Mozambik 2001, VII. Umenie - P. Delvaux, H	14,-
Mozambik 2001, VIII. Umenie - C. Pissarro, H	14,-
Mozambik 2001, IX. Umenie - J. Miró, H	14,-
Mozambik 2001, X. Umenie - C. Monet, H	14,-
Mozambik 2001, XI. Umenie - Paul Cézanne, H	14,-
Mozambik 2001, XII. Umenie	
- Amadeo Modigliani, H	14,-
Mozambik 2001, XIII. Umenie	
- Wassily Kandinsky, H	14,-
Mozambik 2001, XIV. Umenie - Toulouse Lautrec, H	14,-
Mozambik 2001, XV. Umenie	
- Pieter Brueghel, H	14,-
Mozambik 2001, XVI. Umenie - Paul Gauguin, H	14,-
Mozambik 2001, XVII. Umenie - Marc Chagall, H	14,-
Mozambik 2001, XVIII. Umenie	
- Thomas Gainsborough, H	14,-
Mozambik 2001, XIX. Umenie - Lucas Cranach, H	14,-
Mozambik 2001, XX. Umenie - El Greco, H	14,-
Paraguay 1978, Vojenské rovnoshaty, (9)	29,-
Paraguay 1976, Dobývanie kozmu, družice,	29,-
Výstup na mesiac, (8)	25,-
Paraguay 1976, Plachetnice, (8)	25,-
Paraguay 1976, Domáce zvieratá, (8)	25,-
Paraguay 1976, 200 r. USA, dobývanie západu, (8)	25,-
Paraguay 1979, Vývoj letectva, (9)	29,-
Paraguay 1979, Formuly 1, (9)	29,-
Paraguay 1979, 100 r. elektrifikácie železníc	
vývoj el. lokomotív, (9)	29,-
Paraguay 1979, Obrazy A. Dürera, Rok dieťaťa (9)	29,-
Paraguay 1980, Vojenské lietadlá,	
75. výročie OAC, Zeppelin (9)	29,-
Paraguay 1981, letecké, vianoce, obrazy	
Madony s dieťaťom (3)	22,-
Paraguay 1983, letecké, 25. výročie IMO,	
490. výročie objavenia Ameriky (3)	18,-
Paraguay 1986, letecké, filat. výstava,	
AMERIPEX '86 (3)	22,-
Polsko 1981, Lovná zver, (6)	18,-
Polsko 1985, Vlk WWF, (4)	12,-
Polsko 1986, Hist. požiarnci, (1)	5,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Ochr. prírody BI (3)	25,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Národ. parky BI (2)	22,-
R.de Côte D'Ivoire 2003,	
Fauna afrických planín BI (6) + H	33,-
Somalia 2006, MS vo futbale 2006, PL (4)	20,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 370,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.- Rákocziho 1703-1711	195,-
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie	265,-
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.doplnené vydanie 2001)	235,-
Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80)	250,-
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	240,-
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	185,-
Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	185,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916) nové vydanie r. 2006	325,-
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	330,-
Novotný-Moulis: Papierové platidlá ČSR, ČR a SR 1918-2004, farebný, vydanie 2004	330,-
Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92, ČR a SR 1993-2006	325,-

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995	690,-
Michel č. 4 Severná a vých. Afrika 2002	950,-

Katalógy staršie, nepoužívané

MICHEL: Nemecko Junior 2004	350,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,-
30-listový	780,-
Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty,	360,-
Havidky čierne, šírka 33, 38, 40, 44, 48	
52, 58, 59, 60, 70 a 85 mm - balíček	60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks	15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm - ks	15,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks	15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm - ks	15,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm - 1 list	30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list	33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list	35,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,-
Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, 10x	395,-
Lupa s osvetlením a desiatinným delením, možnosť zaostrenia	680,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček	á 64,-
Nálepky firmy TAPA (staršie) 1000 ks - balíček	á 25,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks	15,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčkov
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

V prípade záujmu o všetky listy, treba objednať I.+ II. časť súboru.

Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-

Ročník 1988, 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004 formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO á 5,-
- bez nápisu á 4,-
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis) á 4,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát Pofis aj A4 - cena rovnaká !	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1992	24,-	85,-	46,-	175,-
Ročník 1991	24,-	85,-	80,-	255,-
Ročník 1990	34,-	125,-	58,-	205,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát len A4	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1989	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-

Druhú časť albumových listov možno objednať aj bez variantov kupónov, prípadne v ľubovolnej zostave z ponúkaných listov.

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40)